ЛЕНИН ҲАМИША БИЗ БИЛАН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 93 (13.049).
22 АПРЕЛЬ 1965 ЙИЛ ПАЙШАНБА
Баҳоси 3 тийин.

Бугун—жаҳон пролетариатининг улуғ йўлбошчиси, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган кун.

ЛЕНИН ДАҲОСИ

Бугун Ленин туғилган кун. Ҳаммамиз учун, ҳар бир оддий меҳнаткаш учун энг азиз, мўътабар, табаррук инсон оламга келган кун. Биз ҳар йили баҳорда, гул фаслида, саҳий табиат элга беҳисоб бойликлар ҳадя этган дилрабо кезларда Ленин туғилган кунини байрам қилар эканмиз, унинг улкан сиймоси, ақл-заковати олдида бош эгамиз, юрагимиздаги энг муаттар, энг чуқур меҳр-муҳаббат тўла ҳис-туйғуларимизни инсоният генийси улуғ Ленинга йўллаймиз.

Ленинннинг улуғ номи Урта Осиё халқлари учун бениҳоя азиз ва муқаддасдир. Эксплуатация ва ҳақсизликнинг, миллий зулм ва хўрликнинг оғир жабр-жафолари, қашшоқлик, ҳақсизлик ўзбек халқининг ҳамиша йўлдоши эди. Чор амалдорлари маҳаллий бойлар, руҳонийлар камбағал йўқсулларнинг бошига битган бало эди. Биз нур ва зиёдан маҳрум эдик.

Яхшиям улуғ Ленин бор экан, яхшиям Улуғ Октябрь революцияси содир бўлган экан, яхшиям Коммунистик партиямиз бор экан, биз дунёдаги энг илғор революцион синф бўлган рус ишчилар синфи ёрдамида, Ленин партияси раҳнамолигида ана шу зулм кишанларини абадий қайтмас қилиб парчалаб ташладик. Ерлик, сувлик бўлдик, ҳаёт баҳори бахтимизга нур сочди, зиёли, нурли бўлдик. Озод, бахтиёр, эркин ҳаётнинг, порлоқ коммунистик келажакнинг нурли йўлларига чиқиб олдик. Шу сабабдан ҳам Ленинга ташаккур, Ленинга раҳмат, Ленинга олқишлар бўлсин!

Биз Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан буён ўтган ярим асрга яқин даврда улуғ Ленин партияси раҳнамолигида шундай баланд чўққига кўтарилдикки, ундан коммунизмнинг кенг ва ёруғ уфқлари равшан кўриниб турибди. Бир вақтлар қолоқ, аграр мустамлака мамлакат бўлган Узбекистон энди қудратли индустриялашган, қишлоқ хўжалиги ҳозирги замон машиналари билан қуролланган, колхозлашган, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти барқ уриб юксалаётган республикага айланди.

Узбекистон меҳнаткашлари совет халқларининг тенг ҳуқуқли, қардошлик оиласида коммунизм йўлига чиқиб олдилар. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин қолоқ мамлакатларнинг меҳнаткашлари илғор мамлакатлар пролетарларининг ёрдами билан капитализмнинг азобли босқичини ўтмай тўппа-тўғри социализмга ўтадилар, деган доно сўзлари тарихий тараққиёт процессида тўла исботланди. Шарқда социализм ва коммунизмнинг парпираб турган машъали, деб ҳамиша фахр билан тилга олинадиган бу қуёш ўлкаси ҳақиқатан ҳам тарихан қисқа муддат ичида шундай улкан чўққига кўтарилдики, кишилик жамияти тарихи бундай тараққиётни ҳали кўрган эмас!

Агар биз республикамизнинг 40 йил ичидаги ўсиш суръатларини кўрсатувчи баъзи рақамларга мурожаат қилсак, нақадар илгарилаб кетганлигимизни яна ҳам аниқроқ билиб оламиз. Республикамизда қирқ йил ичида саноатнинг ялпи маҳсулоти 24 баравар кўпайди, электр қуввати ишлаб чиқариш 540 баравар, нефть чиқариш 320 баравар ошди. Газ, химия, машинасозлик ва саноатимизнинг бошқа янги-янги тармоқлари полвон қадамлар билан юксалмоқда. Яқин йиллар ичида қурилиб, ишга туширилган Бухоро — Урал магистрал газ қувури ҳам халқлар дўстлиги магистрали бўлиб қолди.

Республикамиз қишлоқ хўжалиги, унинг муҳим тармоғи — пахтачилигимиз йилдан-йилга қанот ёзмоқда. Узбек пахтакорлари ўтган йили Ватанга 3 миллион 690 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотдилар. Бу революциядан илгариги даврга қараганда 7 баравар кўпдир. Республикамизда пахтачилик билан бирга қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам гуркираб ўсмоқда, фан ва маданият гуллаб-яшнамоқда.

Узбекистон республикаси эришган бу ғалабаларнинг, улкан қадамлар билан олға бораётганлигимизнинг сири бизга озодлик, мустақиллик, равнақ ҳаёт бахш этган Улуғ Октябрь революцияси, буюк йўлбошчимиз Ленин тузган Коммунистик партиянинг доно миллий сиёсати, оғамиз улуғ рус халқининг, барча қардош халқларнинг беғараз, биродарона ёрдамидир.

Советлар мамлакатида халқларнинг ленинча дўстлигидан ҳам кучлироқ, улуғроқ, муқаддасроқ куч йўқ! Бу дўстликнинг ижодкори, ташаббускори, уни янада мустаҳкамлаш йўлида жон куйдириб курашаётган Коммунистик партиямиздир.

Биз улуғ Ленин авлодларимиз, унинг фарзандлари, невараларимиз. Халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг бузилмас ва мустаҳкам пойдеворини ҳар биримиз учун қадрдон, табаррук инсон Ленин бунёд этди. Шу сабабли ленинча дўстлик, биродарлик, қардошлик байроғини ҳамиша муқаддас билиб, покиза сақладик, унга ҳеч қачон гард юқтирмадик ва юқтирмаймиз. Чунки Улуғ Октябрь берган энг катта ютуқлардан бири ҳам халқларимиз ўртасидаги ленинча дўстликдир.

Улуғ Ленин партиясининг доно раҳбарлигида коммунизмнинг нурли чўққилари сари дадил олға бормоқдамиз. Ҳамиша барҳаёт, ижодий революцион таълимот — марксизм-ленинизм йўлимизни йўлчи юлдуздек ёритиб турибди. Партиямизнинг тарихий XX, XXI, XXII съездларининг жанговар қарорлари, буюк Программамиз, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари улкан замонамизнинг ҳаётий ҳужжатлари бўлиб, уларда ленинча донолик, партиямизнинг коллектив ақл-идроки, жамиятимиз ҳаётий негизини ташкил этган ички ва ташқи сиёсати ўз ифодасини топгандир. Ленин йўлидан, Коммунистик партия раҳнамолигида янги ғалабалар сари, нурафшон коммунизм сари дадил олға бораверамиз!

Мақсуд ШАЙХЗОДА

КЕЛАЖАКНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБЛАР

Йилларимиз ўтади,
таҳликалар кетади.
Башарият ўз олтин
китобини битади.
Биллур каби
шаффоф, ойдин асрлар,
асрларнинг эгаси
насллар
Ер юзида тузади
Сўлмас гулистон.
Адолат ўзи бўлар
Сайёрамизда султон.
Уфқларда жаранглар
бахтларнинг қасидаси.
Сарҳадларсиз чизилар
Жаҳоннинг харитаси.
Қитъалар ўртасида
қисқариб масофалар,
рўзномага қўйилар
фазошумул вазифалар.
Қўшнимиз Ой бўлиб қолар,
Еримизнинг еттинчи қитъасидек,
жуғрофия бобларининг
биттасидек.
Тиним куни одамлар
боришар Ой сайлига,
отланиб нур-учқучларга
Жўнар Сомон йўлига.
Уртача инсон умри
бўлар юз йил камида.
саксонида ёр куйида
куяётган ошиқлар
кезар ҳижрон ғамида.
Кунлар келар бир-биридан
нафис.
Йиллар турар севимли, азиз.
Аммо...
Аммо —
Ушанда ҳам зурриятлар
давримизнинг жозибасига
Угирилиб суқ билан қарар.
Бўронлар, тўфонлар,
зилзилалар
даврига,
инқилобий силсилалар
даврига...
Қидирарлар китобларда
замонамиз йилларин.
Ижтимоий,
иқтисодий омилларин.
Енгиллатиб биз уларнинг
Сўроқларин,
тўлдирайлик ўзимиз
анкетанинг варақларин.
— «Қачон яшаб ўтдингиз?»
— йигирманчи асрда.
— «Юртингиз, уй адресингиз?»
— СССР деган ерда.
— «Сиёсий қарашларингиз?»
— ленинизм деб билинг!
— «Эргашган устозингиз?»
— Ленин!
— «Ҳаққингиз, овозингиз?»
— Ленин!
— «Уқиган дарсхонангиз?»
— Ленин!
— «Ишлаган ишхонангиз?»
— Ленин!
— «Аҳдингиз, паймонингиз?»
— Ленин!
— «Севган қаҳрамонингиз?»
— Ленин!
— «Асарингизнинг мазмуни,
руҳи, тафсири?»
— Ленин!
— «Замонангиз сарлавҳаси,
ютуқлар сири?
— Ленин!
. . . .
Ҳа, яшадик йигирманчи асрда,
биз Ленинннинг асрида.
зотан шу деб биз яшадик,
ва ўлмадик,
ва ўлмаймиз аслида.

1965 йил, 20 апрель.
Тошкент.

ФАРҒОНАДА ИЛЬИЧГА ҲАЙКАЛ

ФАРҒОНА, 21 апрель. (ЎзТАГ). Бу ерда жаҳон пролетариатининг йўлбошчиси туғилган куннинг 95 йиллиги арафасида область партия комитети биноси олдидаги майдонда Владимир Ильич Ленин ҳайкалини тантанали суратда очиш маросими бўлиб ўтди.

Ана шу воқеага бағишланган умумшаҳар митинги бўлди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Олий Совети Президиумининг «Колхозлардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида» 1965 йил 10 апрель Фармонига мувофиқ СССР Министрлар Совети «Колхозчиларнинг меҳнат ҳақи фондидан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаш тартиби тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарорда белгиланишича, хўжаликда ишловчи ҳар бир колхозчига тўланган меҳнат ҳақи бир йилга ҳисоблаганда ойига ўртача 60 сўмдан ошиб кетса, колхозчилар меҳнат ҳақи фондининг мана шу ортиқча қисмидан 8 процент миқдорида даромад солиғи олинади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1965 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин меҳнаткашлар халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлар ишчиларининг бирлик ва қардошлик куни — 1 Май!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

3. Яшасин халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик!

4. Яшасин абадий барҳаёт революцион таълимот — марксизм-ленинизм!

5. Яшасин партиянинг КПСС XX, XXI ва XXII съездлари ишлаб чиққан ленинча мустаҳкам бош йўли!

6. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучни КПСС Программасини бажаришга сафарбар этингиз! Коммунизм ғалабаси сари, олға!

7. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар авангарди — қардош коммунистик ва ишчи партияларга оташин салом!

8. Яшасин бутун дунё ишчилар синфи!

9. Яшасин халқаро коммунистик ҳаракатнинг марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми, Москва кенгашлари Декларацияси ва Баёноти асосидаги бирлиги ва жипслиги!

10. Социализм мамлакатларининг халқлари, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик курашини олиб бораётган халқлар, барча революцион кучлар! Империализм ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда жипслашингиз!

11. Жаҳон халқлари! Шармандали мустамлакачилик асорати системасини батамом ва узил-кесил тугатиш учун, империалистларга қарамликнинг ҳамма формаларига қарши курашингиз!

12. Барча мамлакатларнинг халқлари! Ёппасига ва батамом қуролсизланиш, ядро қуролини тақиқлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашингиз!

13. Жаҳон халқлари! Америка империализмининг Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий интервенциясини ва унинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив ҳаракатларини тўхтатиш учун курашингиз! АҚШ қуролли кучларини Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилингиз!

Вьетнамдан қўлингни торт!

14. Жаҳон халқлари! Империалистларнинг НАТО кўп томонли ядро кучларини вужудга келтириш планларига қарши, Ғарбий Германия реваншчиларини ядро қуролига яқин келтиришга қарши курашингиз!

15. Барча мамлакатларнинг халқлари! Ғарбий Германиядаги реваншчи ва милитарист кучларни жиловлаш учун, нацист ҳарбий жиноятчиларни қаттиқ жазолаш, герман сулҳ шартномаси тузилиши учун курашингиз!

16. Яшасин халқаро ишчилар синфининг энг буюк ғалабаси — жаҳон социалистик системаси!

Барча социализм мамлакатлари халқларининг жипслиги, қардошларча дўстлиги ва бирлиги мустаҳкамланаверсин!

17. Социализм қураётган Хитой Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин Совет Иттифоқи ва Хитой улуғ халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

18. Социализм қураётган Албания Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва албан халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

19. Социализм қураётган Болгария Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва болгар халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

20. Социализм қураётган Венгрия Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва венгер халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

21. Социализм қураётган ва Америка агрессорларига қарши, ўз мамлакатини демократик асосларда тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Вьетнам Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва вьетнам халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

22. Социализм қураётган Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Яшасин Германия Демократик Республикаси!

23. Социализм қураётган, ўз мамлакатини демократик асосларда тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Корея Халқ Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва корейс халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

24. Социализм қураётган қаҳрамон Куба халқига қардошлик саломи! Яшасин совет ва куба халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Яшасин Куба Республикаси!

25. Социализм қураётган Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва монгол халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

26. Социализм қураётган Польша Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва поляк халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

27. Социализм қураётган Руминия Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва румин халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

28. Социализм қураётган Чехословакия Социалистик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва чехословак халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

29. Социализм қураётган Югославия Социалистик Федератив Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва югослав халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

30. Улуғ ҳинд халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

31. Улуғ индонез халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Индонезия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

(Охири иккинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1965 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

32. Халққа қарши бўлган сотқин режимга ва Америка империализмининг қуролли интервенциясига қарши, ўз ватанини демократик асосларда бирлаштириш учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган Жанубий Вьетнамнинг мард халқига қизғин салом!

33. Америка қўшинларини чиқариб юбориш учун, ўз ватанини тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Жанубий Кореянинг мард халқига қизғин салом!

34. Тинчлик учун ва ўз мамлакатларининг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашаётган Бирма, Камбоджа, Лаос, Непал, Цейлон халқларига қизғин салом!

35. Афғон халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик, яхши қўшничилик муносабатлари мустаҳкамлансин ва ривожланаверсин!

36. Мустамлакачиликни батамом тугатиш ва ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашаётган араб мамлакатлари халқларига қизғин салом!

37. Мустақил, миллий, демократик давлатни барпо қилаётган, ўз мамлакатининг социалистик тараққиёти учун курашаётган Бирлашган Араб Республикасининг халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

38. Мустақил, демократик, халқ давлатини барпо қилаётган, ўз мамлакатининг социалистик тараққиёти учун курашаётган қаҳрамон Жазоир халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Жазоир Халқ Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

39. Мустамлакачилик ва империализмга қарши, ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, миллий экономика ва маданиятини ривожлантириш учун курашаётган Африка давлатлари халқларига қизғин салом!

40. Мустақил, миллий, демократик давлат барпо қилаётган, социал тараққиёт йўлидан бораётган Гана, Гвинея ва Мали халқларига қизғин салом! Совет Иттифоқи халқлари билан Гана, Гвинея ва Мали халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

41. Ички ва ташқи реакцияга қарши, ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган Конго халқига қизғин салом!

42. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган Ангола, Мозамбик, Жанубий Родезия, Жанубий Африка Республикаси халқларига қизғин салом!

43. Ўз мустақиллигини империалистлар ҳамласидан фидокорона ҳимоя қилаётган Кипр халқига қизғин салом!

44. Империализмга қарши, ўз мамлакатларининг тўла мустақиллиги учун курашаётган Латин Америкаси халқларига қизғин салом!

45. Бутун дунёда мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида Англия, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги ҳамда ҳамкорлиги ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

46. Совет халқи билан Греция ва Италия халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

47. Совет халқи билан Эрон, Покистон ва Туркия халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

48. Германия Федератив Республикасининг милитаризмга ва фашизмнинг тикланишига қарши курашаётган меҳнаткашларига ва барча прогрессив кучларига қизғин салом!

49. Фашист режимларига қарши, демократик эркинликлар учун мардона курашаётган Испания ва Португалия халқларига қардошлик саломи!

50. Яшасин Совет Иттифоқи халқлари билан Австрия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик!

51. Фин халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Финляндия Республикаси халқлари ўртасидаги дўстона, яхши қўшничилик муносабатлари мустаҳкамлансин ва ривожланаверсин!

52. Совет халқи билан Дания, Исландия, Норвегия, Швеция халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

53. Ўз мамлакатининг тўла мустақиллиги учун, Америка ҳарбий базаларига қарши курашаётган япон халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи билан Япония халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожланаверсин!

54. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсати!

55. Бундан йигирма йил муқаддам герман фашизми устидан буюк ғалабага эришган совет жангчилари, партизанлари, ишчилари, колхозчилари, интеллигенциясининг қаҳрамонона зафари халқлар хотирасида абадий яшасин!

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

56. Яшасин ғалабалар билан шуҳрат қозонган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

57. Совет жангчилари! Ҳарбий традицияларни муқаддас билиб сақлангиз ва кўпайтирингиз, жанговар ва сиёсий тайёргарликда янги муваффақиятларга эришингиз, хушёр бўлингиз ва ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга ҳамиша тайёр бўлиб турингиз!

58. Умумхалқ социалистик давлатининг мустаҳкам негизи бўлган ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи мустаҳкамлансин ва равнақ топаверсин!

59. СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлиги яшасин ва мустаҳкамланаверсин!

60. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучни коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга сафарбар қилайлик!

61. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Умумхалқ социалистик мусобақасини кенг қулоч ёйдирайлик! Етти йилликнинг сўнгги йили планини муддатидан илгари бажарайлик!

62. Коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорларига, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар!

63. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ватанимиз қудратининг ва халқ фаровонлигини янада оширишнинг негизи бўлган социалистик мулкни бутун чоралар билан мустаҳкамлангиз!

64. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини қунт билан оширингиз! Маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун курашингиз!

65. Саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари! Ихтисослаштиришни, комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни амалга оширингиз, фан, техника ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилингиз! Ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланингиз!

66. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Давлат маблағларини тежабтергаб сарфлашга эришингиз! Хўжасизликка, ортиқча харажатларга ва исрофгарчиликка қарши курашингиз!

67. Саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва транспорт ходимлари! Капитал маблағлардан энг оқилона ва тежаб фойдаланиш учун, ишга туширилиши лозим бўлган қурилишларни тезроқ ишга тушириш учун курашингиз!

68. Совет металлурглари ва кончилари! Руда қазиб чиқаришни, чўян, пўлат, прокат, қувурлар, рангли ва нодир металлар ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз!

69. Совет энергетиклари, электростанциялар ва электр шохобчаларини қурувчилар ва монтажчилар! Энергетикани ғоят тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлангиз, энергетика системаларини қуриш ва ишлатиш қимматини камайтирингиз!

70. Машинасозлик ва приборсозлик саноати ходимлари! Техникани тараққий эттириш учун, халқ хўжалигини энг янги машиналар ва приборлар билан таъминлаш учун қунт билан курашингиз!

71. Нефть ва газ саноати ходимлари! Нефть ва газ чиқаришни кўпайтирингиз! Нефть ва газ конларини тезликда ўзлаштирингиз!

72. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Химия саноатини жадал ривожлантириш учун курашингиз!

73. Химия саноати ходимлари! Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш манфаатлари йўлида минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш учун курашингиз!

74. Автотрактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг ходимлари! Тракторлар, автомобиллар, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда уларнинг сифатини яхшилашга эришингиз!

75. Совет геологлари! Ватанимизнинг битмас-туганмас ер ости бойликларини тезроқ очиб берингиз!

76. Кўмир саноатининг ходимлари! Кўмир қазиб чиқаришни кўпайтирингиз, унинг таннархини камайтирингиз! Кончилик техникасидан яхши фойдаланингиз!

77. Совет бинокорлари! Қурилиш ишларининг суръатини ва сифатини оширингиз! Шаҳар ва қишлоқларда ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший объектларни тезроқ фойдаланишга топширингиз!

78. Бинокорлик материаллари саноатининг ходимлари! Бинокорлик материаллари, буюмлари ва конструкциялари ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз, уларнинг сифатини яхшилангиз!

79. Ўрмон, ёғочсозлик ва қоғоз саноати ходимлари! Мамлакатга юқори сифатли ёғоч, мебель, целлюлоза ва қоғозни кўпроқ берайлик!

80. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати ходимлари! Молларни ва озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз, хилларини яхшилангиз, сифатини оширингиз!

81. Балиқ саноати ходимлари! Балиқ овлашни кўпайтирингиз, балиқ маҳсулотларининг сифатини яхшилангиз ва таннархини камайтирингиз!

82. Транспорт ходимлари! Транспортни замонавий техника воситалари билан таъминлангиз! Юкларни элтиб бериш муддатларини қисқартирингиз, юк ташиш таннархини камайтирингиз, пассажирларга яхшироқ хизмат кўрсатингиз!

83. Алоқа ходимлари! Алоқа воситаларини ривожлантирингиз ва такомиллаштирингиз! Аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилангиз!

84. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Колхоз ва совхозларнинг экономикасини ривожлантириш — бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир! Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан КПСС Марказий Комитети март Пленуми ишлаб чиққан энг зарур чораларни амалга ошириш учун астойдил курашингиз!

85. Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари! Деҳқончилик маданиятини оширингиз, фан ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга қунт билан жорий қилингиз!

86. Колхозчилар ва совхоз ходимлари! Меҳнат унумдорлигини оширингиз, моддий манфаатдорлик ленинча принципини оғишмай амалга оширингиз! Ҳар бир колхоз ва совхознинг рентабелли ишлашига эришингиз!

87. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари! Кўкламги экиш ишларини намунали ўтказиш учун мусобақани кенг авж олдирингиз! Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашингиз!

88. Қишлоқ хўжалик ходимлари! Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш учун органик ва минерал ўғитлардан яхши фойдаланингиз!

89. Колхозчилар ва совхоз ходимлари! Жамоат чорвачилигини бутун чоралар билан ривожлантирингиз! Ем-хашак экинларининг ҳосилдорлигини оширингиз, ўтлоқлар ва яйловлардан яхшироқ фойдаланингиз!

90. Колхозчилар! Жамоат хўжалигини бутун чоралар билан мустаҳкамлангиз! Қишлоқ хўжалик артелининг ишларини бошқаришда актив қатнашингиз!

91. Колхоз ва совхозларнинг механизаторлари! Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун курашингиз! Техникани яхши ўрганингиз, ундан унумли фойдаланингиз ва уни авайлаб сақлангиз!

92. Қишлоқ хўжалик фани ходимлари! Практикани янги кашфиётлар ва муваффақиятлар билан бойитингиз, колхоз ва совхозлар билан маҳкам алоқа боғлангиз! Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга муносиб хисса қўшингиз!

93. Савдо, умумий овқатланиш ва коммунал-маиший хўжалик ходимлари! Аҳолига хизмат кўрсатишнинг юксак маданияти учун курашингиз!

94. Совет муассасаларининг ходимлари! Омма орасида ташкилий ва тарбиявий ишни яхшилангиз! Бюрократизмни йўқотингиз, меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари ва талабларига сезгирлик билан қарангиз!

95. Фан ва олий ўқув юртларининг ходимлари! Фаннинг янада равнақ топиши учун, техника тараққиёти учун курашингиз! Коммунизм даврига муносиб мутахассислар тайёрлаб берингиз!

Илғор совет фанига шон-шарафлар!

96. Космик фазони ўзлаштиришда янги имкониятлар очиб берган, инсоннинг жаҳонда биринчи марта кемадан космосга чиқишини таъминлаган совет олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчиларига шон-шарафлар!

Шавкатли совет космонавтларига шон-шарафлар!

97. Адабиёт ва санъат арбоблари! Асарларнинг партиявийлиги ва халқчиллиги, юксак ғоявийлиги ва бадиий маҳорат учун курашингиз! Коммунизм қурувчилар қилаётган қаҳрамонона ишларнинг улуғворлиги ва гўзаллигини ёрқин акс эттирингиз, кишиларни коммунистик идеаллар ғалабаси учун курашга отлантирингиз ва даъват этингиз!

98. Матбуот, радио ва телевидение, нашриётлар ва маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари! Меҳнаткашларни марксизм-ленинизм, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашда партияга актив ёрдам берингиз!

99. Халқ маорифи ходимлари! Болаларни ўқитиш сифатини оширингиз, уларни маънавий ва жисмоний жиҳатдан чиниқтирингиз, ёш авлодни меҳнатсеварлик, коллективизм, коммунизм ишига садоқат руҳида тарбиялангиз!

100. Медицина ходимлари! Аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилангиз! Медицина фанининг энг янги муваффақиятларини практикага жорий қилингиз! Совет кишисининг саломатлиги учун курашингиз!

101. Яшасин бизнинг умумхалқ социалистик давлатимиз! Совет социалистик демократияси ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин, давлат ишларини бошқаришда барча меҳнаткашларнинг активлиги ошираверсин!

102. Яшасин коммунизм мактаби — совет касаба союзлари!

103. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари — совет хотин-қизлари!

Болаларнинг мураббийси, турмушда ва ишлаб чиқаришда толмас меҳнаткаш оналарга шон-шарафлар!

104. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви — Ленин комсомоли!

105. Йигит ва қизлар! Билимларни қунт билан эгаллангиз, коммунистларча ишлаш ва яшашни ўрганингиз! Ёшларга хос жўшқин ғайратингиз ва меҳнатингизни коммунизм қурилиши улуғ ишига бағишлангиз!

Яшасин шонли совет ёшлари!

106. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари! Яхши ўқингиз, меҳнатни севингиз ва ҳурмат қилингиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрланингиз!

107. Коммунистлар ва комсомоллар! СССРда коммунизм қуриш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлингиз!

108. Коммунизмнинг шавкатли қурувчиси, ер юзида тинчлик ва ҳамма кишиларнинг бахт-саодати учун мард курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

109. Яшасин партия билан халқнинг бузилмас буюк бирлиги!

110. Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

111. Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!

112. Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

113. Яшасин ер юзида барча халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-саодатни барқарор қилувчи коммунизм!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДАГИ ЭНГ КАТТА ИШЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

I.

Фан соҳасидаги энг катта ишлар учун қуйидагиларга 1965 йилги Ленин мукофотлари берилсин:

1. Физика-математика фанлари доктори, М. В. Ломоносов номли Москва Давлат университетининг профессори Владимир Игоревич **Арнольдга**, академик, шу университетнинг кафедра мудири Андрей Николаевич **Колмогоровга**, — Гамильтон системаларининг барқарорлиги проблемасига доир ишлар цикли учун.

2. СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими гидродинамика институтининг бўлим мудири Богдан Вячеславович **Войцеховскийга**, физика-математика фанлари доктори, шу институт лабораториясининг мудири Рем Иванович **Солоухинга**, техника фанлари кандидати, СССР Фанлар академияси Химия физикаси институтининг старший илмий ходими Яков Кириллович **Трошинга**, — газлардаги детонацияни тадқиқ қилганлик учун.

3. Украина ССР Фанлар академиясининг академиги, Украина ССР Фанлар академияси Математика институтининг директори Юрий Алексеевич **Митропольскийга**, — чизиқсиз дифференциал тенгламалар назарияси ва чизиқсиз тебранма ҳаракатлар назариясига доир ишлар цикли учун.

4. Геология-минералогия фанлари доктори, СССР Фанлар академияси Геология институти лабораториясининг мудири Дагмара Максимилиановна **Раузер-Черноусовага**, — фораминиферларнинг ривожланишига қараб юқори палеозой қатламлари стратиграфиясини детализациялаш методикасини илмий жиҳатдан асослаб бериш ва ишлаб чиқишга доир ишлар цикли учун.

5. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Фанлар академияси Океанология институти лабораториясининг мудири Лев Александрович **Зенкевичга**, — «СССР денгизлари биологияси» деган илмий асар учун. Бу асар 1963 йилда эълон қилинган.

6. Академик, СССР фанлар академияси Зоология институтининг старший илмий ходими-консультанти Евгений Никанорович **Павловскийга**, — «Зооантропонозлар эпидемиологияси ландшафтига боғлиқ ҳолда трансмиссия касалликларининг табиий манбалари» деган илмий асар учун. Бу асар 1964 йилда эълон қилинган.

(Охири учинчи бетда).

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Ю. А. Завадский.

Н. Д. Мордвинов.

Л. Б. Коган.

Г. М. Козинцев.

И. М. Смоктуновский.

М. В. Куприянов.

П. Н. Крилов.

Н. А. Соколов.

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЕТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

САНЪАТ ВА ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДАГИ ЭНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитети санъат ва журналистика соҳасидаги энг катта муваффақиятлар учун қуйидагиларга 1965 йилги Ленин мукофотларини беришга қарор қилди:

1. **Завадский** Юрий Александровичга, режиссёр, **Мордвинов** Николай Дмитриевичга, Арбенин ролини ижро этувчи — Моссовет номидаги академик театрда қўйилган «Маскарад» спектакли учун.

2. **Коган** Леонид Борисовичга — концерт-ижрочилик фаолияти учун (1962—1964 йиллардаги программалар).

3. **Козинцев** Григорий Михайловичга, режиссёр, **Смоктуновский** Иннокентий Михайловичга, Гамлет ролини ижро этувчи — «Гамлет» бадиий фильми учун.

4. **Куприянов** Михаил Васильевичга, **Крилов** Порфирий Никитичга, **Соколов** Николай Александровичга (Кукриниксларга) — «Правда» газетасида ва «Крокодил» журналида эълон қилинган сиёсий карикатуралар туркуми учун.

5. **Смирнов** Сергей Сергеевичга — «Брест қалъаси» китоби учун.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитети бу йил 1965 йилга Ленин мукофотлари олишга тақдим этилган номзодларга доир меҳнаткашлардан кўпгина хатлар, жамоатчилик муҳокамаларининг материаллари ва ёзиб юборилган баҳоларни олди. Булар комитетга совет жамоатчилигининг фикри билан кенг танишиш имконини берди.

Комитет шу материалларни юборган ҳамма ташкилотларга ва айрим меҳнаткашларга ўз ташаккурини изҳор қилади.

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ЛАУРЕАТЛАРИ

С. С. Смирнов.

А. Н. Колмогоров.

Ю. А. Митропольский.

Л. А. Зенкевич.

Е. Н. Павловский.

Н. Н. Воронин.

П. Г. Корнев.

АФҒОНИСТОН БОШ МИНИСТРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 21 апрель. (ТАСС). Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўст Афғонистон короллик ҳукуматининг бошлиғи доктор Муҳаммад Юсуф бугун расмий визит билан Москвага келди.

Афғонистон ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида доктор Муҳаммад Юсуфни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДАГИ ЭНГ КАТТА ИШЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши иккинчи бетда).

7. Тарих фанлари доктори, СССР Фанлар академияси Археология институтининг бўлим мудири Николай Николаевич **Воронинга**, — «Шарқи-Шимолий Руснинг XII—XV асрлардаги меъморчилиги» (2 томда) деган илмий асар учун. Бу асар 1961 ва 1962 йилларда эълон қилинган.

8. Академик, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Математика институти директорининг ўринбосари Леонид Витальевич **Канторовичга**, академик Василий Сергеевич **Нёмчиновга**, иқтисод фанлари доктори, Ленинград инженерлик иқтисод институтининг профессори Виктор Валентинович **Новожиловга**, — чизиқли программалаш ва иқтисодий моделлар методини илмий жиҳатдан ишлаб чиққанлик учун.

9. Медицина фанлари доктори Сергей Сергеевич **Брюхоненкога**, — «сунъий қон айланиши проблемасини илмий жиҳатдан асослаб берганлик ва ишлаб чиққанлик учун.

10. СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, РСФСР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Сил хирургияси Ленинград илмий-тадқиқот институтининг илмий раҳбари Петр Георгиевич **Корневга**, — «Суяк-бўғин сили хирургияси» деган илмий асар учун. Бу асар 1964 йилда эълон қилинган.

II.

Техника соҳасидаги энг катта ишлар учун қуйидагиларга 1965 йилги Ленин мукофотлари берилсин:

1. В. И. Ленин номидаги Невский машинасозлик заводининг директори Виктор Иванович **Андреевга**, шу заводнинг бюро бошлиғи Геннадий Иосифович **Богорадовскийга**, конструкторлар группаларининг раҳбарлари Александр Андреевич **Бурдинга**, Арнольд Александрович **Кринскийга**, бригадир Николай Яковлевич **Дубининга**, техника фанлари доктори, бош конструктор Леонид Андреевич **Кузнецовга**, техника фанлари кандидати, бош конструкторнинг ўринбосари Вольдемар Фридрихович **Рисга**, бош технолог Василий Семёнович **Шуруповга**, — магистрал газ қувурлари компрессор станциялари учун дам берувчи 280-12 маркали аппарати бўлган ГТ-700-5 маркали газ турбина агрегати конструкциясини ишлаб чиққанлик, кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштирганлик ва халқ хўжалигига жорий қилганлик учун.

2. Ленинграддаги Киров номли заводнинг бюро бошлиқлари Берко Гершкович **Барановскийга**, Василий Георгиевич **Рацга**, шу заводнинг бўлим бошлиғи Валентин Дмитриевич **Болотинга**, бош металлург Афанасий Григорьевич **Веденовга**, бош металлурги ўринбосари Александр Дмитриевич **Горячевга**, бош механиги Александр Александрович **Карабчевскийга**, техника фанлари кандидати Автомобиль саноати технологияси илмий тадқиқот институтининг бош металлурги Алексей Сергеевич **Евсеевга**, шу институтнинг директори Константин Петрович **Ивановга**, техника фанлари кандидати. Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги технологияси илмий тадқиқот институтининг директори Алексей Кириллович **Игнатьевга**, шу институтнинг бўлим бошлиғи Сергей Владимирович **Кутовга**, «Ростсельмаш» заводининг бош металлурги Леонид Михайлович **Барнишевскийга**, техника фанлари кандидати. Горький автомобиль заводи кузов корпусининг бошлиғи Борис Павлович **Платоновга**, — махсус тупроқдан ясалган қуюв қолипларини юқори босим остида пресслаш учун пресс ускуналари ва пресс автоматика линиялари комплексини ишлаб чиққанлик, ишлаб чиқаришга жорий қилганлик ва яратганлик учун.

3. Жанубий Қозоғистон Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари, Ачисой полиметалл комбинатининг собиқ директори Михаил Иванович **Харитоновга**, шу комбинатнинг директори Иван Георгиевич **Таракановга**, «Миргалимсой» конининг бошлиғи Израил Шмульевич **Когангa**, Ачисой полиметалл комбинати кони комплекс бригадасининг бошлиғи Николай Иванович **Абрамовга**, бош инженер Борис Федорович **Ереминга**, жадал проходка участкасининг механиги Виктор Петрович **Ивановга**, жадал проходка бригадасининг бошлиғи Николай Семенович **Кулешга**, участка бошлиқлари Абсан **Кульмановга**, Александр Федорович **Нивинга**, проходкачиси Сергей Харисанович **Малкинга**, проходкачиларнинг бригадири Николай Савельевич **Швецга**, Қоратов кон-химия комбинатининг бош инженери Виктор Борисович **Рабилга**, — горизонталь кон тармоқларини жадал усулда қазишнинг янги усулларини ишлаб чиққанлик ва жорий қилганлик учун.

4. «Североникель» комбинатининг бош инженери, ишлар раҳбари Владимир Яковлевич **Позняковга**, шу комбинат директори Георгий Павлович **Лешкега**, цехларнинг бошлиқлари Николай Федорович **Борисовга**, Георгий Тимофеевич **Рябкога**, бўлим бошлиғи Владимир Борисович **Жилкинга**, бўлим бошлиғининг ўринбосари Михаил Иванович **Захаровга**, мастер Михаил Петрович **Иголкинга**, бош энергетик Сурен Карпович **Карапетянга**, цехларнинг техник раҳбарлари Анатолий Сергеевич **Криловга**, Олег Андреевич **Поповга**, бош инженернинг ўринбосари Владимир Сергеевич **Тарасовга**, «Гипроникель» лойиҳа институтининг бош инженери Яков Давидович **Рачинскийга**, — сульфид маъданларидан никель ва кобальт ишлаб чиқариш процессларини жадаллаштирганлик ва технологиясини такомиллаштирганлик учун

5. В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси гидротехника ва мелиорация бўлимининг академик-секретари Александр Николаевич **Аскоченскийга**, «Туркменгипроводхоз» институтининг бош инженери Константин Федорович **Ефремовга**, бош инженер ўринбосари Владимир Сергеевич **Мишченкога**, лойиҳанинг бош инженери Иван Васильевич **Болтенковга**, СССР Давлат геология комитети Геология институтининг директори Караш **Иомудскийга**, «Средазгипроводхлопок» лойиҳа институти Қорақум филиалининг директори Владимир Иванович **Курилевга**, «Каракумстрой» бошқармасининг бошлиғи Отабой Гелдиевич **Гелдиевга**, шу бошқарманинг бош инженери Владимир Тимофеевич **Захарченкога**, «Гидромеханизация» қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Никита Петрович **Власовга**, «Хаузхангидрострой» қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Омон **Чорлиевга**, «Каракумгидрострой» трестининг бош инженери Константин Евгеньевич **Церетелига**, Семён Константинович **Калижнюкка**, қишлоқ хўжалик фанлари доктори Александр Тимофеевич **Морозовга**, — Туркманистон ССРда Қорақум каналини қурганлик учун.

6. В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги, Бутун Россия қанд-лавлаги ва қанд-шакар илмий тадқиқот институти бўлимининг мудири Аведикт Лукьянович **Мазлумовга**, шу институтнинг старший илмий ходими Никита Аникеевич **Савченкога**, — қанд лавлагининг сермаҳсул навларини яратганлик ва бу навларни ишлаб чиқаришга жорий этганлик учун.

СОЦИАЛИСТИК МАДАНИЯТНИНГ БУЮК МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети раиси Н. С. ТИХОНОВ билан ТАСС мухбирининг суҳбати

◆ ◆

Адабиёт ва санъат соҳасида Совет давлатининг буюк асосчиси номига қўйилган мукофотлар комитети В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллиги нишонланаётган шу йилда мукофотга тақдим этилган асарлар ва ишлар олдига жуда юксак талаблар қўймай қололмас эди. Ҳозирги пайтда республикаларда мукофотлар берилаётганлиги ҳам, олинаётган жуда кўп хатлар ҳам биздан шуни талаб қилади. Совет кишилари ўз хатларида Ленин мукофоти лауреати деган юксак ном билан мукофотлашга мумкин қадар кўпроқ жиддият билан қарашни биздан астойдил илтимос қиладилар.

Фашистлар Германияси устидан қозонилган жаҳоншумул-тарихий ғалаба кунига йигирма йил тўлган бир пайтда совет халқининг улуғ Ватан урушидаги қаҳрамонлик зафарларини акс эттиришга бағишланган адабиёт ва санъат асарларини танлаб олишга жуда пухта ва эҳтиёткорлик билан қарадик.

Комитет 49 номзодни қараб чиқиш учун қабул қилди. Булардан 27 таси конкурснинг иккинчи даврасида қатнашиш учун танлаб олинди. Бизнинг даъватимизга мувофиқ, матбуот ҳам, меҳнаткашларнинг ташкилотлари ҳам жамоатчиликнинг кенг муҳокамасида ҳар сафардагидек қатнашдилар. Марказий ва маҳаллий газеталар кўпгина рецензиялар, чиқишлар ва фикрларни эълон қилди. Комитет 1755 та хат, шу жумладан коллектив суратда ёзилган 196 хатни олди. Мукофот олишга тақдим этилган тасвирий санъат асарлари виставкасини 35948 киши келиб кўрди.

1965 йилги Ленин мукофотлари санъат ва журналистика турли туман соҳаларининг вакилларига бериладиган бўлди.

Журналистика ва публицистика соҳасида бу мукофотни ёзувчи С. С. Смирнов «Брест қалъаси» китоби учун олди. Бу китоб авторнинг ўн йил мобайнида зўр жасорат билан қилган қийин ва мураккаб ишларининг натижасидир. Ёзувчи Брест қалъаси мудофаасининг ҳақиқий манзараларини тиклаб, Брест қалъасини қаҳрамонларча ҳимоя қилган кўп кишиларнинг номларини топиб ва улуғлаб, халқимиз орасида жуда машҳур бўлган энг оммабоп китоб ёзди. Бу китоб ҳужжатли жанр асари сифатида ғоят юксак талабларга жавоб беради. Китобхон унда уруш тўғрисидаги ҳақиқатни, жуда аниқ ва равшан тасвирланган кишилар ҳамда воқеалар тўғрисидаги ҳақиқатни кўриб билади.

Атоқли совет скрипкачиси Л. Б. Коганнинг фаолияти Ленин мукофоти билан тақдирланди. Л. Б. Коган замонамиздаги музика-ижрочилик санъатининг ҳамма томондан эътироф этилган корифейларидан биридир. Коган ижросида жаҳон скрипка репертуарининг дурдоналарини эшитиш мумкин. Л. Б. Коганнинг совет музикасини пропаганда қилиш соҳасидаги хизматлари жуда катта. Коган скрипка концертларининг ҳаммасини, шу жумладан. С. Прокофьевнинг икки концертини, Д. Шостакович. А. Хачатурян. Н. Мясковскийларнинг концертларини. шунингдек совет авторлари ёзган бошқа муҳим скрипка асарларини ижро этади. Коган жонажон мамлакатимизда ва чет элларда кўп концерт беради. У беҳад катта имкониятларга эга бўлган санъаткор бўлиб, энг мураккаб асарларни ҳам маҳорат билан ижро эта олади.

Тасвирий санъат соҳасида энг йирик совет рассомлари М. В. Куприянов. П. Н. Крилов. Н. А. Соколов (Кукриникслар) «Правда» газетасида ва «Крокодил» журналида босилган бир қанча сиёсий карикатуралари учун Ленин мукофотини олишга сазовор бўлдилар. Кукриникслар машҳур санъаткорлар бўлиб, уларнинг ижоди хилма-хилдир. Улар ажойиб расмларни яратдилар. Улар театрларга декорациялар ҳам ишлаб берадиган. шунингдек китобларни безайдиган рассомлардир.

Турмуш Кукриникслар санъатини бойитмоқда. шунинг учун ҳам уларнинг ижоди том маъноси билан демократик ижоддир. Улар чизган сатиралар зўр таъсир кучига эга. Рассомларнинг улуғ Ватан уруши даврида чизган ажойиб суратлари ҳаммамизнинг хотирамизда турибди. Уларнинг кейинги асарлари ҳозирги совет санъатида олға қараб қўйилган янги қаламдир.

Ленин мукофоти машҳур кинорежиссёр, «Гамлет» фильмининг постановкачиси Г. М. Козинцевга ва Гамлет ролини ижро этувчи И. М. Смоктуновскийга берилди. «Гамлет» фильми режиссернинг кўп йиллик иш натижасидир. Шекспирнинг 400 йиллик юбилейи олдидан яратилган бу картина бутун дунёда катта қизиқиш туғдирди. Смоктуновскийнинг Гамлет ролини ижро этиши ҳаммага манзур бўлиб, уни жаҳонда ана шу ролни энг яхши ижро этувчилар қаторига қўйди. Козинцев постановкасида бош ролни Смоктуновский ижро этган «Гамлет» фильми совет реалистик санъатимизнинг катта ғалабасидир.

Атоқли режиссер. СССР халқ артисти Ю. А. Завадский Моссовет номли академик театрда саҳнага қўйилган «Маскарад» спектакли учун ва Н. Д. Мордвинов ана шу спектаклда Арбенин ролини ижро этганлиги учун Ленин мукофоти олдилар. «Маскарад»нинг янги постановкаси ҳақли суратда ҳозирги замон театр санъати олтин фондидан ўрин олади. Совет режиссурасининг ажойиб мастери Ю. А. Завадский бу спектаклда зўр поэтик баркамолликка эришди. Лермонтов драмасидаги образларни чуқур таҳлил қилиб берди ва характерларни очишда юксак маҳорат кўрсатди.

Зўр истеъдодли артист Н. Д. Мордвинов Моссовет номли театрда замондошларимизнинг ролларини жуда яхши ижро этиш билан бирга, жаҳон репертуарининг трагик образлари галереясини яратди.

(ТАСС).

ЯНГИ ГИДРОУЗЕЛ

Хоразмда республикалараро Қиличбой каналининг бош участкасида янги гидроузел ишга туширилди. Бу улкан меҳнат ғалабаси муносабати билан Амударё қирғоқларида қардош республикалар — Узбекистон ва Туркманистон вакиллари қатнашган митинг бўлиб ўтди. Митингни Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. Н. Гапуров очди.

Муҳим гидротехника объекти муддатидан илгари қуриб битказилганлиги тўғрисидаги рапорт учун сўз «Туркменводремстрой» тресли Тошовуз қурилиш-ремонт бошқармасининг бошлиғи П. А. Пинчукка берилади. Жадал халқ усулида қуриб битказилган янги гидроузел, деди П. А. Пинчук, Узбекистон ва Туркманистон колхозларининг пахта далаларига ва боғларига бир суткада қўшимча суратда қарийб бир миллион кубометр сув беради.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. О. Овезов, Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Б. Ешимбетов, Туркманистон сув хўжалиги министри К. Отаев. Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов Хоразм воҳаси паҳтакорлик шарафини янада оширишга қаратилган темир-бетон гиганти қурувчиларини қизғин табрикладилар.

Сўнгра Май олди социалистик мусобақасининг ғолибларига фахрий ёрлиқлар ва мукофотлар топширилди. (УзТАГ).

СОВЕТ—ПОЛЬША ҚАРДОШЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

МОСКВА, 20 апрель. (ТАСС). Бугун Кремль театрида пойтахт меҳнаткашлари вакилларининг дўстлик, ўзаро ёрдам ва урушдан кейинги ҳамкорлик тўғрисидаги Совет—Польша Шартномасининг 20 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. Г. Игнатов, Совет—Польша дўстлиги жамияти марказий правлениесининг раиси И. В. Спиридонов, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Э. Пшчулковский, Польша Бирлашган ишчи партияси Варшава воеводлик комитетининг биринчи секретари, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси М. Яворский бошчилигидаги Польша—Совет дўстлиги жамиятининг делегацияси ҳозир бўлди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Н. Г. Егоричев йиғилишни очиб, Польша Халқ Республикасидан келган азиз меҳмонларни ва улар орқали қардош поляк халқини қизғин табриклади.

К. Т. Мазуров Совет—Польша Шартномасининг 20 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

САМИМИЙ ТАБРИК

Польша Халқ Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва урушдан кейинги ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг 20 йиллиги муносабати билан Польша Халқ Республикасининг раҳбарлари Владислав Гомулка, Эдвард Охаб ва Юзеф Циранкевич Л. И. Брежнев, А. И. Микоян ва А. Н. Косигин ўртоқларга мактуб юборишди. Улар шу мактубда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советини, шунингдек Совет Иттифоқининг қардош халқларини Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети, Польша Халқ Республикасининг давлат кенгаши ва Министрлар Совети номидан, бутун поляк халқи номидан ғоят чин кўнгилдан табриклаб, ўзларининг қизғин истакларини изҳор қилдилар.

(ТАСС).

СССР САНОАТИНИНГ 1965 ЙИЛ I КВАРТАЛИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИ БАЖАРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Саноат ходимлари етти йилликни муваффақиятли тугаллаш учун курашиб, ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми жиҳатидан ҳам, шунингдек саноат маҳсулотининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш жиҳатидан ҳам 1965 йил I квартали планини муддатидан олдин бажардилар.

1964 йил I кварталига нисбатан саноат маҳсулотининг ўсиши 9 процентни ташкил этди, ўртача бир кеча-кундуздаги ишлаб чиқариш эса (бу йил биринчи кварталда ўтган йилдагидан бир календарь кун ва икки иш куни кам бўлди) **11 процент кўпайди.**

Саноатдаги айрим тармоқларнинг маҳсулоти қуйидагича ошди:

Электр энергия ва иссиқлик энергияси	10	процент
Ёқилғи саноати	7	»
Қора ва рангли металлургия	7	»
Химия саноати	14	»
Машинасозлик ва металл ишлаш	7	»
Ўрмон, ёғочсозлик ва қоғоз саноати	4	»
Бинокорлик материаллари саноати	10	»
Енгил ва озиқ-овқат саноати	10	»
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш	10	»

Саноат маҳсулотининг асосий турларини ишлаб чиқариш қандай бўлганлигини қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин:

	1965 йил I кварталда ишлаб чиқарилгани	1964 йил I кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия (умум фойдаланувидаги электростанциялар ва блок-станциялар) — миллиард киловатт-соат	119	109
Нефть — миллион тонна	57,7	107
Газ — миллиард кубометр	32,3	116
Кўмир — миллион тонна	144	105
шу жумладан коксланувчи кўмир	34,1	103
Чўян — миллион тонна	16,3	106
Пўлат — миллион тонна	22,3	107
Тайёр прокат — миллион тонна	15,2	107
Пўлат қувурлар:		
миллион метр	339	104
минг тонна	2225	111
Темир руда — миллион тонна	36,5	104
Минерал ўғитлар — минг тонна:		
таркибида 100 процент озуқа моддалари бор деб ҳисоблаганда	1674	130
шартли бирликларда	6952	127
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари таъсирчан моддаларга айлантириб ҳисоблаганда — минг тонна	24,6	131
Олтингугурт кислотаси — минг тонна	2132	113
Синтетик смолалар ва пластмассалар — минг тонна	197	116
Химиявий толалар — минг тонна	100	116
Каустик сода — минг тонна	319	115
Кальцийлаштирилган сода — минг тонна	714	105
Автомобиль покришкалари — миллион дона	6,4	107
Турбиналар — миллион киловатт	3,0	110
Ўзгарувчан ток электр двигателлари — миллион киловатт	7,4	102
Металл қирқувчи станоклар — минг дона	45,7	103
Темирчилик-пресс машиналари — минг дона	8,9	103
Приборлар — миллион сўмлик	477	103
Нефть аппаратлари — минг тонна	37,6	125
Химия ускуналари — миллион сўмлик	91,6	121
Тўқув станоклари — минг дона	6,1	97
Магистрал тепловозлар — секция ҳисобида	367	96
Магистрал электровозлар — дона	168	101
Автомобиллар — минг дона	148	98
Тракторлар — минг дона	85,6	112
Қишлоқ хўжалик машиналари — жами — миллион сўмлик	346	104
Трактор плуглари — минг дона	35,0	65
Трактор сеялкалари — минг дона	64,2	134
Трактор культиваторлари — минг дона	59,3	129
Трактор косилкалари — минг дона	29,5	106
Комбайнлар — минг дона:		
ғалла йиғиштирувчи комбайнлар	21,0	100
лавлаги йиғиштирувчи комбайнлар	4,4	97
Дон тозаловчи машиналар — минг дона	7,1	162
Экскаваторлар — минг дона	5,2	111
Ташиб олинган иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлаган ёғоч бунга кирмайди) — миллион кубометр	89	99
Қоғоз — минг тонна	802	107
Цемент — миллион тонна	16,7	111
Йиғма темир-бетон — миллион кубометр	13	112
Иморатбоп ғишт (колхозлар ишлаб чиқарган бунга кирмайди) — миллиард дона	7	100,9
Шифер — миллион шартли плитка ҳисобида	940	94
Дераза ойнаси — миллион квадрат метр	49,2	100,4
Газламалар — миллион квадрат метр:		
ип газлама	1355	102
жун газлама	115	94
зиғир толасидан тўқилган газлама	136	99
шойи газлама	206	101
Тикилган буюмлар — миллиард сўмлик	2,3	97
Чарм пойафзал — миллион жуфт	121	100,2
Гўшт (давлат хом ашё ресурсларидан) — минг тонна	893	115
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	384	103
Овланган балиқ ва денгиздан олинган маҳсулотлар — миллион тонна	1,7	123
Мол ёғи (давлат хом ашё ресурсларидан) — минг тонна	142	172
Сутга айлантириб ҳисоблаганда қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сут, творог, кефир, простокваша, сливка, қаймоқ, сирок ва ҳоказолар) — миллион тонна	2,7	126
Пишлоқ*) — минг тонна	55	149
Ўсимлик мойи (давлат хом ашё ресурсларидан) — минг тонна	564	115
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	660	107
Консервалар — миллиард банка	1,3	109
Совун — минг тонна	515	104
Барча турдаги соатлар — миллион дона	7,3	102
Радиоприёмник ва радиолалар — минг дона	1209	108
Телевизорлар — минг дона	790	115
Холодильниклар — минг дона	347	132
Кир ювиш машиналари — минг дона	787	118
Мотоцикл ва мотороллерлар — минг дона	179	105
Велосипед ва мотовелосипедлар — минг дона	938	104
Мебель — миллион сўмлик	433	104

Ўтган йилнинг I кварталига нисбатан электр энергия 10 миллиард киловатт-соат, нефть — 4 миллион тонна, газ — 4,4 миллиард кубометр, кўмир — 6,3 миллион тонна, чўян — қарийб 1 миллион тонна, пўлат — 1,4 миллион тонна, тайёр прокат — 1 миллион тонна, темир руда — 1,5 миллион тонна, пўлат қувурлар — 12,5 миллион метр ёки 220 минг тонна, минерал ўғитлар — 1,5 миллион тонна, олтингугурт кислотаси — 238 минг тонна, автомобиль покришкалари — 402 минг дона, қишлоқ хўжалик машиналари — 12,7 миллион сўмлик, цемент — 1,7 миллион тонна, йиғма темир-бетон — 1,5 миллион кубометр кўп ишлаб чиқарилди.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш қуйидагича кўпайди: ип ва шойи газлама — 28 миллион квадрат метр, телевизорлар — 104 минг дона, кир ювиш машиналари — 119 минг дона, холодильниклар — 84 минг дона, мебель — 16 миллион сўмлик, гўшт — 115 минг тонна, балиқ — 309 минг тонна, мол ёғи — 59 минг тонна, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари — 545 минг тонна, ўсимлик мойи — 72 минг тонна, кондитер маҳсулотлари — 41 минг тонна, консервалар — 108 миллион банка. Холодильниклар, радиоприёмниклар, телевизорлар, мебель ишлаб чиқариш кўпайгани ҳолда шу маҳсулотларни ишлаб чиқариш квартал плани бажарилмай қолди.

Саноат меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажарди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан меҳнат унумдорлиги 5 процент ошди.

Умуман олганда саноат соҳасида план муваффақиятли бажарилган бўлса-да, янги ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини сусткашлик билан ўзлаштираётган, маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш планларини бажармаётган корхоналар ҳали ҳам анчагина бор. Кўпгина корхоналар белгилаб қўйилган миқдорларда жамғармалар тўплашни ва маҳсулот сифатини зарур бўлган даражада оширишни таъмин этмаётирлар.

* * *

Иттифоқдош республикалар ва халқ хўжалиги кенгашларининг ҳаммаси маҳсулот ишлаб чиқариш квартал планини умуман ва энг муҳим турдаги буюмларнинг кўпчилиги бўйича бажардилар.

*) Колхозлар ишлаб чиқарган ва аҳоли рўзғорда тайёрлаган маҳсулотлар бунга кирмайди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

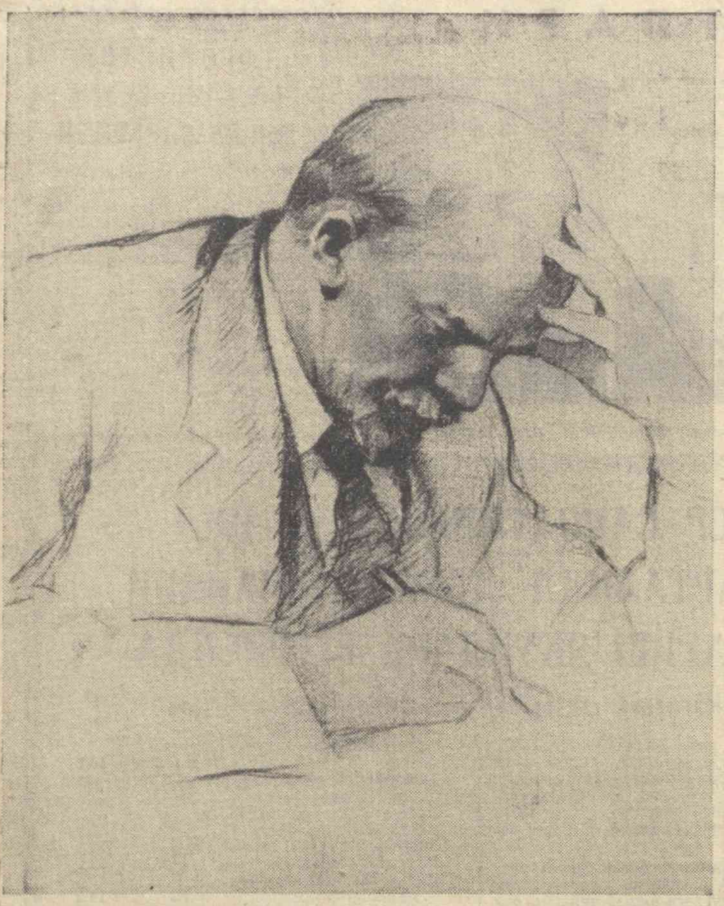

В. И. ЛЕНИН ИШ УСТИДА.
П. Васильев чизган сурат. (ТАСС фотохроникаси).

ТАЪЗИМ

Корхонамиз дарвозасидан кираверишингиз биланоқ катта хиёбон бошланади. Унг томонда яхлит гулзор. Гулзорнинг нақ ўртасида В. И. Ленининнг ҳайкали. У гуллар узра бутун корхонага нигоҳ ташлаб турибди. Ҳар биримиз ишга кирганда ва сменадан чиққанда доҳийга таъзим қилиб ўтамиз. «Владимир Ильич, Сизнинг «Коммунизм—бу Совет ҳокимияти плюс бутун мамлакатни электрлаштириш», деган доно васиятингизни бажонидил амалга оширяпмиз», деймиз.

Ҳа, станциямиз коллективи халқ хўжалигининг электр ва иссиқлик энергиясига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш учун уюшқоқлик билан меҳнат қилаётир. Станциямиз бундан тўққиз йил илгари ишга туширилганда атиги битта агрегат ва икки турбина бор эди. 1957 йили 105 миллион киловатт-соат электр энергияси ва 3 минг 650 мегакалорий иссиқлик энергияси ишлаб чиқарилган эди. 1965 йилнинг биринчи кварталида эса 216 миллион киловатт-соат электр энергияси ва 432,7 минг мегакалорий иссиқлик энергияси ишлаб чиқарилди.

Юқоридаги рақамлардан корхонамизнинг ишлаб чиқариш қуввати тез ўсиб бораётганлиги кўриниб турибди. Энергетикларимиз доҳий номини дилга жо қилиб, янги марралар сари шаҳдам одим ташламоқдалар. Ишчилар ва инженер-техник ходимларимиз ишдагина эмас, яшаш ва ўқишда ҳам коммунистчасига ҳаракат қилмоқдалар. Бундан икки йил аввал станциямиз коллективи давримизнинг ана шу қимматли ҳаракатига қўшилиб, коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш мусобақасини кучайтириб юборишган эди. Бу мусобақа ишчи ва мутахассисларнинг масъулиятини янада ошириш, станция шуҳрати учун курашни тағин ҳам кучайтиришга ёрдам берди. Ҳар биримиз смена давомида астойдил ишлашдан ташқари оилада, кўча-кўйда ва жамоатчилик орасида коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси принципларига қатъий амал қилиш, коллективимиз шарафига асло доғ туширмасликка интиладиган, бир-биримизга ҳар сменада самимий кўмаклашадиган бўлиб қолдик. Ютуқларимиз кун сайин кўпая бораётганлигининг боиси ҳам ана шунда.

Коллективимизнинг энг илғор, одобли ва ташаббускор аъзоларидан 85 кишига коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли ном берилган. Булар орасида машинист Одилжон Каримов, смена мастери Владимир Пофунтиков, навбатчи инженер В. Борисов ва бошқалар бор.

Корхонамиз коллективи ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини янада яхшилаш, коммунизм моддий-техника базасини яратишдек олижаноб ишга тобора баракалироқ ҳисса қўшишга интилмоқда. Шу олижаноб иштиёқ билан меҳнат қилиб, бу йил уч ойлик пландан ташқари 6,8 миллион киловатт-соат электр энергияси, 257 минг мегакалорий иссиқлик энергияси ишлаб чиқарилди. Электр энергияси таннархини арзонлаштириш, ёқилғини тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига 75 минг сўм иқтисод қилиб қолдик.

ТЭЦ дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари корхонада коммунистик меҳнат мусобақасини янада авж олдириш, илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш, янги техника ва технологияга таянган ҳолда ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарасини муттасил ошира бориш тадбирларини белгиладилар. Энергетикларнинг ғайрат ва эътибори ана шу вазифаларни амалда бажаришга қаратилган.

В. БОГРИНЦЕВ,
Фарғонадаги В. И. Ленин номли ТЭЦ партия ташкилотининг секретари.

ЛЕНИННИ ТИНГЛАГАНМАН

Владимир Ильич Ленин Швецария эмиграциясидан Петроградга қайтган дастлабки соатлардаёқ уни кўришдек бахт менга насиб бўлган. Бу воқеа хотирамдан бир умр чиқмайди. Ленининг тез орада бу ерга келиши ҳақидаги хушхабарни Виборгскийдаги фабрика, завод ишчилари билан мустаҳкам алоқада бўлган курсдош ўртоғимдан эшитгандим.

Ҳамма корхоналарда, завод, фабрикаларда, ҳарбий қисмларда В. И. Ленинни кутиб олиш учун делегациялар сайланди. Кронштадт матрослари доҳийни кутиб олиш ва муҳофаза қилиш учун отряд ажратишди.

Сабрсизлик билан кутилган кун ҳам етиб келди. 1917 йил 3 апрель куни кечқурун қизил байроқ, плакатлар кўтарган кўп сонли делегациялар Финляндия вокзали томон йўл олдилар. Кўп ўтмай вокзал олдидаги майдон гавжум бўлиб кетди. Прожектор нурида қизил байроқ ва шиорлар товланиб, мағрур ҳилпирарди.

В. И. Ленин вагондан чиқиб келаётган пайтни жуда яхши эслайман. Оркестр «Марсельеза»ни чалаётган вақтда бир ишчи Ленинни гулдаста билан қаршилади. Кўпчилик орасидан бир киши (У РСДРП(б) Виборгский ташкилотининг секретари эди) чиқди-да, Ленининг қўлига қандайдир ҳужжат тутқазди. Бу партия билети экан. Владимир Ильич кутиб олган кишиларга миннатдорчилик билдириб, фахрий қоровулнинг кузатувида вокзал биноси томон йўл олди. Бино эшиги олдида турган ўртоғим ичкарида партия Марказий Комитети ҳамда унинг Петроград комитети вакиллари Ленинни қизғин табриклаганликларини гапириб берди.

«Интернационал» марши ва табрик хитоблари остида В. И. Ленин броневик автомобиль устига кўтарилди. Владимир Ильичнинг бу ерда сўзлаган оташин нутқини мароқ билан тингладим. Революция доҳийси ўз нутқини «Яшасин социалистик революция!» деган хитоб билан якунлади.

В. И. Ленин ана шу броневикнинг ўзида Петроград большевикларининг штабига айланган Кшесинский саройига жўнади. Ленининг мазкур сарой балконида сўзлаган қизғин нутқини ҳузур қилиб эшитдим. Доҳийнинг нутқ сўзлаётган пайтдаги қиёфаси, маънодор ҳаракатлари ҳамон кўз олдимда. Мен ўшанда Ленининг нотиқлик истеъдодига қойил қолган эдим.

И. БОЛОТИН.

ПИЁЛА

Ленин хонасида
Бир пиёла бор,
Санъатла ясалган
Чинни пиёла.
Гулдор-ки, мисоли
Қирмизи лола.
Доҳий ҳузурига
Кирган одамлар
Дарҳол пиёлага
Ташлашар нигоҳ.
Меҳригиё каби
Кўзга суришар.
Кремлда ўзбек
Пиёласининг
Таърифи эллардан —
Элларга кетмиш.
Бу ахир бир жонсиз,
Оддий нарса-ку
Бунча улуғликни
Қандай касб этмиш?!
Ким билади дейсиз,
Миллионлаб одам,
Уни ўпмоқ бўлиб
Қаддин эккандир.
Чунки пиёлага
Энг буюк Одам —
Ленинннинг табаррук
Лаби теккандир...

Қ. ДЕҲҚОНОВ,

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

Журналнинг апрель сони босмадан чиқди. Унда КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарори эълон қилинган.

Бу сонда «Партиянинг негизи» сарлавҳали бош мақола, «Партия турмуши ленинча нормалари ва принципларига қатъий амал қилайлик» рубрикаси остида И. Володининг «Кишиларга меҳрибонлик ва талабчанлик» сарлавҳали мақоласи босилган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети яқинда шаҳар ва район партия комитетлари секретарларининг беш кунлик семинарини ўтказди. Шу муносабат билан журналда семинар қатнашчилари — шаҳар ва район партия комитетлари секретарларининг мулоҳазалари ёритилган.

Булардан ташқари, журналнинг «Мусобақа ташаббускорлари», «Коммунистлар тўғрисида ҳикоялар», «Турли касб эгалари», «Халқ контроли амалда», «Хат ва хабарлар», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

Хоразмда Халқ Совет Республикаси тузилгандан кейин 1922 йилда, яъни Хоразм революциясининг икки йиллиги муносабати билан В. И. Ленини Хоразм Халқ Республикасининг Меҳнат ордени билан мукофотланди. Доҳийга бу ҳақда телеграмма юборилди. Қуйида В. И. Ленинга юборилган мазкур ҳужжат эълон қилинмоқда.

БАХТЛИ ҲАЁТ

Ленин тузди бахтли ҳаёт,
Диллар бўлди Лениндан шод.
Мазлум халқлар бўлди озод,
Озод Ватан нурга тўлди.
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Бизни бошлаб порлоқ йўлга,
Эркимизни берди қўлга.
Ҳаёт кирди дашту чўлга,
Озод Ватан нурга тўлди,
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Етмиш бешдан ошди ёшим,
Кўкка етди менинг бошим,
Порлаб турар бахт қуёшим,
Озод Ватан нурга тўлди,
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Меҳнат элга берди сайқал,
Доҳиймизга қурдик ҳайкал,
Машъал юртим яшна, юксал,
Озод Ватан нурга тўлди,
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Сен эрурсан юрт сардори,
Доим тинчлик тарафдори,
Коммунизм ижодкори,
Озод Ватан нурга тўлди,
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Халққа бердинг бахтли даврон,
Мени қилдинг шод, навқирон,
Куйла дилдан жўшиб Қурбон,
Озод Ватан нурга тўлди,
Халқлар бахтли, ўйнаб-кулди.

Қаландар ота ҚУРБОНИЯ.

ХОРАЗМ ОРДЕНИ ЛЕНИНГА

Хоразм Халқ Совет Республикаси марказий ижроия комитетидан

Хива шаҳри

(1922 йил)

РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси ўртоқ В. И. ЛЕНИНга

Қадрли ўртоқ! Биз Совет Хоразмида тинч қурилиш ишларига киришганлигимизни Сизга хурсандчилик билан маълум қиламиз. Биз Сизнинг маслаҳатларингизга амал қилиб, эски чор ҳукумати атайлаб кучайтириб келган туркманлар билан ўзбеклар ўртасидаги низони тугатиш учун ва Хоразмнинг ҳамма халқларини ягона қардош оилага жипслаштириш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилмоқдамиз.

Биз Сизнинг маслаҳатларингизга кўра деҳқонларимизнинг ҳаётини яхшилашга киришдик, Сизнинг сўзларингиз ҳар биримизнинг қалбимиздан чуқур жой олади. Биз ўз саноатимизни ташкил этишга киришдик, чоризмнинг эски мустамлакачилик сиёсати эса саноатни ривожлантиришга йўл қўймас эди. Бу соҳада ҳам Сизнинг янги иқтисодий сиёсатда белгилаган кўрсатмаларингизга амал қилмоқдамиз.

Хоразм революциясининг икки йиллигини нишонлаб биз меҳнат қаҳрамонларига бериш учун Меҳнат ордени таъсис этдик. Сиз қадрли ва севимли устозимиздан Марказий Ижроия Комитетининг қарорига мувофиқ ана шу Орденни олишни ва Шарқда кўп асрлик қулликдан озод бўлган меҳнат рамзи сифатида тақиб юришингизни сўраймиз.

БУРЧИМИЗ

Районимиз В. И. Ленин номи билан аталади. Лафзи ҳалол пахтакорларимиз, чорвадорларимиз, пиллачиларимиз, қўйингчи районимиз меҳнаткашлари миллионлар қатори бу буюк номни улуғлайдилар. Районимиздаги ҳар бир коммунист, комсомол ленинча ўқиш, ленинча ишлашга интилади.

Район партия комитетининг диққат-эътибори ленинча иш услубига суяниб, ташкилотчилик ишлари билан ғоявий-партиявий ишларни бир-бирига қўшиб олиб боришга қаратилган. Биз доимо меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириб, партия сиёсатининг нақадар тўғри эканлигига уларни қатъий ишонтирамиз. Шунинг учун ҳам районимиз меҳнаткашлари ҳар қандай қийинчиликларни мардонавор енгиб, амалий вазифаларни моҳирлик билан ҳал қилиб келяптилар.

Бизда кабинетдан туриб команда бериш, юқоридан тазйиқ ўтказиш, ҳар хил вакиллар юбориш билан иш тутиш аллақачон тугатилган. Ҳар ким ўз вазифасини ўз вақтида кўнгилдагидек бажаришга одатланиб қолган. Борди-ю, бирон хўжалик оқсаб қолгудай бўлса, дарҳол ўша ерга малакали мутахассислар юборамиз. Улар хўжаликни комплекс ўрганадилар. Лозим бўлса колхоз раҳбарларига амалий ёрдам берадилар. Хўжаликни изга солиб юбориш учун ҳаракат қиладилар.

Кўпгина хўжаликларга олий маълумотли, ишнинг кўзини биладиган мутахассис кадрлар раҳбарлик қиляпти. Улар эртанинг аниқ режаси билан иш тутадилар. Мана, «Правда Востока» колхози (раиси З. Собиров, бошланғич партия ташкилотининг секретари М. Маматов) райондаги энг йирик хўжалик ҳисобланади. Колхозда 288 коммунист бор. Мавжуд 43 та бригаданинг 39 тасини коммунистлар бошқаряптилар. Правда востокачилар бу йил 2500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилганлар. Улар барча майдонга чигитни юксак агротехника қоидалари асосида экиб олдилар. Шу кунларда чигитни тупроқнинг ўз намига текис ундириб олиш ва тўла гектарлар ҳосил қилиш учун қизғин кураш кетяпти.

Шуниси қувончлики, колхозда янги уй-жой бинолари қурилиши яхши йўлга қўйилган. 1970 йилга бориб колхоз қишлоқлари тўла қайта қуриб битказилади. Эски қишлоқлар ўрнида гуллаб-яшнаётган янги социалистик қишлоқлар вужудга келади.

Колхозчиларнинг баракали меҳнат қилишлари учун ҳамма шароит яратилган. Ҳамма бригадаларда радиоприёмник, телевизор, типовой дала шийпонлари бор. Колхоз коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашяпти.

Бундан уч-тўрт йил илгари районда қолоқ ҳисобланган «Коммунизм» колхози (раиси М. Эминов, партия ташкилотининг секретари А. Абдураҳмонов) машъал хўжаликка айланиб қолди. Колхоз пахтакорлари ўтган йили ҳосилдорликни гектар бошига 37,5 центнерга етказдилар. Улар бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун амалий ишга киришдилар. Районда бундай хўжаликлар йилдан йилга кўпайиб боряпти.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, 45 центнерчилар ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. «Правда Востока» колхозидан Қ. Мирзаев, Свердлов номли колхоздан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор А. Тошматов, «Коммунизм» колхозидан республикада хизмат кўрсатган пахтакор У. Сайназаров каби коммунист бригадирлар 45 центнерчилик ҳаракатини бошлаб бердилар. Бу бригадалар коммунистик меҳнат коллективи деган юксак номга сазовор бўлдилар. Биз ана шу машъал бригадаларнинг илғор иш тажрибаларини кенг пропаганда қиляпмиз.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари районимиз меҳнаткашларини янгидан-янги ғалабаларга руҳлантириб юборди. Пленумда халқнинг дилидаги гаплар айтилди. Етилган масалалар ҳал қилинди. Март Пленуми қарорлари районимиздаги 120 та бошланғич партия ташкилотида ишлаб чиқилди. Район активлари эса колхозчилар ўртасида Пленум қарорларини кенг пропаганда қиляптилар.

Чорва маҳсулотлари ва доннинг харид нархлари оширилганлигидан районимиз меҳнаткашлари катта манфаат кўрадилар. Аниқроқ қилиб айтганда бу йил чорвадорларимиз ва ғаллакорларимиз давлатга янги нарх билан маҳсулот сотиш ҳисобига 1 миллион сўм қўшимча даромад қиладилар. Шундай қилиб, етти йилликнинг охирги йилида чорвачилик рентабель хўжаликка айланади.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳланган районимиз пахтакорлари етти йилликнинг охирги йилида она-Ватанга ҳар гектар ердан 29,5 центнердан «оқ олтин» етказиб беришга қарор қилдилар. Бу йил етиштирилган ҳосилнинг 14 минг 500 тоннасини машиналар билан териб оламиз.

Ана шу улкан вазифаларни сўзсиз бажариш учун районимиз меҳнаткашлари амалий ишга киришдилар. Мавжуд 23 минг 740 гектар майдонга чигитни юксак агротехника қоидалари асосида жойлаштирдик. Шу кунларда пахтакорларимиз тўла гектарлар ҳосил қилиш, барча майдонда чигитни текис ундириб олиш учун курашяптилар.

Биз бундан буён ҳам баракали меҳнат қилиб, мамлакатимизга мўл-кўл сифатли ва арзон пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бераверамиз. Бу бизнинг халқ, партия олдидаги шарафли бурчимиз.

Ҳ. МАМАЖОНОВ,
Ленин район партия комитетининг биринчи секретари.

АЙЁМ

Владимир Ильич туғилган кун арафаси москваликлар учун улуғ айём кунлари бўлиб қолди. Улар ҳамиша Ленин кунлари олдидан доҳий бўлган жойларни зиёрат қиладилар. Шундай экскурсияларнинг бирида экскурсовод ушбу тарихий фактларни сўзлаб берди.

— Чор охранкасининг таъқибига қарамай, — дейди у, — Владимир Ильич Ленин 1893—1895, 1897 ва 1900, 1906 йилларда Москвада бўлиб, революцион ташкилотларнинг аъзолари билан учрашган. Владимир Ильич Ленининнг «Халқ дўстлари» нима ва улар социал демократларга қарши қандай курашадилар?» номли машҳур биринчи йирик асари шу ерда махфий равишда нашр этилди.

Москвада ва пойтахт областида Владимир Ильич Ленининнг 150 га яқин фабрика, завод, муассасаларга, қишлоқларга ва уйларга борганлиги ҳақида маълумотлар бор. Ленин ССР Иттифоқи Большой театрида бўлган съезд, конференция ва йиғилишларда 30 мартача, Союзлар уйининг Колонна залида 40 мартага яқин, Прохоров мануфактурасида (ҳозирги Ф. Э. Дзержинский номидаги «Трехгорная мануфактура» комбинати) 10 марта, Михельсон заводида (ҳозирги Владимир Ильич номидаги заводда) 5 марта, РКП(б) Москва комитетида 6 марта, Москва Советида 5 марта доклад қилган ва нутқлар сўзлаган. Ленин Москвада кўп асарлар ёзди. Унинг «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари», «Пролетар революцияси ва ренегат Каутский», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» сингари бебаҳо китоблари ва бошқа асарлари шулар жумласидандир.

Владимир Ильич Ленининнг 1906 йил март ойининг биринчи ярмида Москвада бўлиши жуда катта аҳамиятга эга бўлган. Ўша вақтда Владимир Ильич Большой Козихинский переулогидаги 14-уйда турувчи И. И. Скворцов-Степанов ҳузурида бўлади. Скворцов-Степанов РСДРП Москва комитети ҳузуридаги адабий-лекторлик группасида иш олиб борар эди. В. И. Ленин у билан партиянинг IV (бирлаштирувчи) съездини чақиришга тайёргарлик ҳақида, 1905 йил Москвадаги декабрь қуролли қўзғолонининг сабоқлари тўғрисида суҳбатлашади.

Ўша дамларда Владимир Ильич РСДРП Москва комитетининг мажлисларида қатнашди, большевикларнинг Москвадаги ташкилотларига борди ва большевикларнинг тактикаси масалаларида бир неча марта нутқлар сўзлади. Жумладан, Москва университетидаги большевиклар ташкилотининг секретари И. Д. Удальцовнинг квартирасида РСДРП бирлаштирувчи съезди олдидан большевикларнинг тактика платформаси муҳокама қилинди. Бу кенгаш «именина» номи билан ташкил қилинган эди. Меҳмонларга пароллар белгилаб берилган эди. Келувчилар «Сиз кимга?» деган саволга: «Иван Дмитриевичга» деб, «Сиз кимдан?» саволига эса «Владимир Ильичдан» деб жавоб қилишлари лозим эди.

Меҳмонлар эрталабдан кела бошладилар. Лекин шу орада «меҳмон»лардан бири «Сиз кимдан?» деган саволга: «Мен ўзимдан», деб жавоб қилади. Кутилмаган бу жавоб мезбонларни шубҳалантиради ва улар дарҳол Москва комитетининг ўша пайтдаги секретари Таратутага воқеани айтадилар. У коридорда Ленин турганлигини кўриб, «меҳмон» тўғри жавоб берибди, бу киши Владимир Ильичнинг ўзи-ку, дейди.

Бу воқеа Владимир Ильичнинг яширин шароитда иш олиб борган даврида рўй берган эди.

В. И. Ленин бошчилигида Совет ҳукумати ва партия Марказий Комитети 1918 йил 11 март душанба куни Петрограддан Москвага кўчди. Эртаси куниёқ 12 мартда шаҳар меҳнаткашларининг ҳукуматнинг Москвага кўчиб келишига бағишланган намойиши бўлди. Шу куни кундуз соат 12 да Владимир Ильич Кремлга келди ва ишга киришди.

В. И. Ленин Москвага келгач, «Националь» меҳмонхонасининг 107 хонасида яшай бошлади. Владимир Ильич Совет ҳукуматининг янги пойтахтига келган кунидаёқ «Кунларимизнинг асосий вазифаси» деган машҳур мақоласини ёзди.

Владимир Ильичнинг «Националь» меҳмонхонасидаги квартираси партия ва ҳукуматнинг штаби бўлиб қолди. В. И. Ленин бу ерда март ойининг охиригача туриб, сўнгра Н. К. Крупская билан бирга Кремлда кавалерия корпусининг иккинчи қаватидаги иккита кичикроқ хонага кўчиб кирди.

Ўша кезларда Владимир Ильич Ленин ниҳоятда оғир вақтларда мамлакат халқ хўжалигини йўлга қўйиш учун кўп куч сарф қилди. Шу билан бирга Москва хўжалигини тиклаш тадбирларини кўрди. Москва мамлакатимизнинг энг йирик сиёсий, иқтисодий ва маданий маркази, халқлар ўртасида мустаҳкам тинчлик учун кураш байроқдори бўлиб қолди.

В. И. Ленин Кремлни фақат ҳукумат ўрнашган жой дебгина ҳисобламай, балки рус миллий маданиятининг ноёб ёдгорлиги деб ҳам билар эди. Ҳозирги вақтда Кремлдаги Ленин квартирасида ажойиб музей, монументал кутубхона бор. Кекса Кремлнинг ёнидаги Революция майдонида В. И. Ленин Марказий музейи жойлашган. Ленин Марказий музейида 7 мингдан ортиқ қимматли ҳужжат ва экспонатлар сақланмоқда. Музейни 1936 йил 15 майдан буён 26 миллиондан ортиқ киши келиб кўрди.

В. И. Ленин Москвада охирги марта 1922 йил 20 ноябрда Большой театрда сўзлади. Москва Советининг Пленумида Владимир Ильич ташқи ва ички сиёсат тўғрисида нутқ сўзлаб, ўша вақтда Россияда вужудга келган янги шарт-шароитларни анализ қилиб берди. Ленин ўз нутқининг охирида «НЭП Россияси социалистик Россияга айланади», деб қатъий ишонч билдирди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллиги арафасида Ленинские Горида ҳам жуда кўп кишилар бўлиб, улуғ йўлбошчи яшаган ва дам олган хоналарни зиёрат қилмоқдалар.

Х. УМАРОВ.

В. И. Ленининг Шарқ хотин-қизлари билан учрашуви.
Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Л. Абдуллаев** чизган сурат.

У Л У Ғ В А

Владимир Ильич Ленин янги жамият — коммунизм қуриш программасини ишлаб чиқиш билангина чекланмасдан, ўзининг давлат ва партияга раҳбарлик соҳасидаги ҳормай-толмай олиб борган ишлари билан коммунистларга, партиясиз ишчиларга, барча меҳнаткашларга инсониятнинг юксак идеаллари учун қандай кураш олиб боришни ўргатди. Замонамизнинг энг улуғ кишиси бўлган Ленининнг ҳаёти ҳар бир коммунист учун, ҳар бир софдил киши учун порлоқ намунадир.

Владимир Ильич иш соҳасида жуда ҳам талабчан киши бўлган. У энг кичкина ишларнинг ҳам охирига етказилишини қаттиқ туриб талаб қилар, вазифанинг бажарилишини қайта-қайта текшириб турар эди, бирор кишига иш юзасидан хат юборса, бу хатнинг ўша кишига бориб текканлиги ё тегмаганлигини телефон орқали суриштирарди. Ҳар қандай сансалорликни, ишга бефарқ қарашни қаттиқ қоралар, айбдорларни фош қилар, лапашангликка барҳам беришни талаб этар эди. В. И. Ленин айтар эдики, маҳорат кўрсатиш, ўн марта бўлса ҳам тузатиш, бир ишни ўн марта бўлса ҳам қайтадан бошлаш, лекин қўйилган мақсадга эришиш керак.

В. И. Ленин қўйилган вазифанинг бажарилишига эришиш учун қунт билан курашиш кераклиги ҳақида таълим берибгина қолмасдан буни қандай амалга оширишни ўз иш фаолиятида кўрсатар эди. Владимир Ильич ишда бюрократизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши тўхтовсиз қатъий кураш олиб борди. Бир мисол келтирамиз.

В. И. Ленин ҳузурига кириш учун Кремлдаги мавжуд бир неча постдан ўтиш керак бўлар эди. Айрим вақтларда Ильич ҳузурига келган кишилар бирор пост олдида баъзан анча тўхталиб қолган ҳоллар ҳам бўларди. Владимир Ильич Кремль комендантидан Халқ Комиссарлари Советига кирмоқчи бўлган кишининг вақтини бекорга кетказмаслик тадбирларини кўришни талаб қилди. В. И. Ленин белгиланган вақтда ўз ҳузурига келган кишини ҳеч вақт куттириб қўймас эди. Мабодо Ильич илгарироқ келган ходим билан кўпроқ гаплашиб қолса, секретарни чақириб, бир оз кечикиб қабул қилишга тўғри келгани туфайли, уни кутиб ўтирган кишилардан узр сўрашни топширарди. Владимир Ильич бирор кишини қабул қила олмаса ёки қабул қилишни лозим топмаса: менинг нима учун қабул қилолмаслигимни мулойимгина тушунтиринг, дер эди. Владимир Ильич оддий меҳнат аҳлини ҳурмат қилар, қадрлар ва севарди.

Владимир Ильич Совет ҳукуматининг бошлиғи бўлиб турганида ишчи ва деҳқонлар билан жуда кўп суҳбатлашган. Бу суҳбатлар самимий бўлган. Унинг учун ишчи ва деҳқонлар фикрини ва кайфиятини билиш партия Марказий Комитети ва Ҳукумат аъзолари фикрини билишдек муҳим эди. Унинг ҳузурига мамлакатнинг турли жойларидан ишчи ва деҳқонлар келиб, шаҳар ва қишлоқда Совет ҳукуматини мустаҳкамлаш юзасидан жуда қимматли маслаҳатлар олиб қайтар эдилар. В. И. Ленин ҳар бир коммунистдан, ҳар бир раҳбардан ишда аниқлик, уюшқоқлик ва интизом бўлишини талаб этарди. Ильич талаб қилиш билан бир вақтда юксак меҳнат маданияти намунасини, ишни тўғри тақсим қилиш, иш соатларидан тўғри фойдаланиш маҳоратини кўрсатар эди. Л. А. Фотиеванинг эсдаликларида ёзилишича, Ленин жуда катта миқёсда иш олиб бораётганига, кўпдан-кўп ишлар, қабуллар, телефон орқали сўзлашишлар билан машғул бўлганига қарамасдан, ҳеч вақт асабийлашмас, шошмас ва ҳовлиқмас эди. У осойиштагина ишлар ва доимо белгиланган ҳамма ишни бажаришга улгурар эди. Владимир Ильич вақтнинг қадрига жуда етар ва уни тежай олар эди. У ўзи ваъда берган ерга ҳеч қачон кеч қолиб борган эмас.

В. И. Ленин совет давлати ва Коммунистик партия фаолиятига бошчилик қилиб турганида коллектив раҳбарлик принципини қатъий туриб амалга ошириб борган. Ўзининг жуда катта обрў-эътиборига қарамасдан, у ҳеч қачон масалани якка ўзи ҳал этмаган. Владимир Ильич ҳар бир ходимнинг ташаббусини рағбатлантирар эди.

В. И. Ленин революцион қонунчиликни ҳимоя қилиб, порахўрликка қарши қаттиқ кураш олиб борди. 1918 йилнинг май ойида Ильич Адлия Халқ Комиссари Курскийга ёзган хатида бундай деб таклиф қилади: «Порахўрлик (таъмагирлик, сотиб олиш, порахўрликда воситачилик қилиш ва бошқалар ва шу кабилар) учун бериладиган жазо камида ўн йил турма жазоси ва бундан ташқари, ўн йил мажбурий хизмат ўташдан иборат бўлиши керак...» (Асарлар, 35-том, 326-бет).

Тинимсиз, деярли ҳордиқсиз иш, қаттиқ чарчаш, бир неча йил давом этган эмиграция оғирликлари, шунингдек жароҳатнинг асорати В. И. Ленин соғлигига путур етказди. 1922 йилнинг декабрь ойида Ильич қаттиқ бетоб бўлиб қолди. Газета ўқиш, масъул ходимлар билан иш юзасидан гаплашиш ва шунга ўхшаш ҳар қандай машғулотлар қатъий ман этилган эди. Унга фақат озгина китоб ўқиш, кунига бир неча минут давомида ўз кундалик дафтарини ёзишга рухсат этилган эди. Шу вақтда ҳам у жуда кўп иш қилди.

Владимир Ильич ана шу ҳуқуқдан ўзгача фойдаланган: «кундалик»ларни диктовка қилган. Бу кундалик дафтарлар ажойиб асарларга айланиб кетди. Бу асарлар партия учун социализм ва коммунизм қуриш юзасидан сиёсий васият бўлиб қолди. «Рабкринни қандай қайта ташкил қилишимиз керак», «Революция тўғрисида», «Кооперация ҳақида», «Оз бўлсину, соз бўлсин» сингари мақолалар шулар жумласидандир.

В. И. Ленин чинакам гениал, инсонпарвар ва шу билан бир вақтда камтар, самимий одам эди. У Халқ Комиссарлари Советни Раиси бўлганида ҳам эмиграция вақтида бўлганидагидек оддий ва камтар бўлиб қолаверди. Турмушда ҳам у жуда камтар эди. Кремлдаги Ленин кабинетида ва квартирасида бўлган киши бунга тўла қаноат ҳосил қила олади. Улуғ йўлбошчининг камтарлиги ўз шаънини юксак даражада сезиш ва мамлакатимизда қилинаётган ҳамма ишлар учун совет халқи олдида катта масъулият сезиш билан боғлиқ эди.

ҚИЗИЛ ТУРКИСТОНГА САЛОМ

Гоҳида бир оғиз сўз кишиларни қаҳрамонликка отлантиради. Қадрдон Владимир Ильичнинг ҳар бир сўзи одамларни ёрқин ҳаёт сари қаҳрамонликларга ундарди.

Доҳий Туркистондаги аҳволни зийраклик билан кузатиб турарди. Ҳар қандай йўл билан бўлса-да, бу ердаги аҳолига, хўжаликларнинг ривожланишига мадад беришга интиларди. Гражданлар уруши авж олган, кишилар жон олиб-жон бериб турган кунларда — 1919 йилнинг май ойида Тошкент Совети ва шу ердаги Бош темир йўл устахонасига доҳий йўллаган қуйидаги радиограмма ҳали ҳам сақланиб турибди.

«Совет Туркистонининг Совет Россиясига қўшилиши олдидан паровозлар, ҳаракатдаги состав ремонтига ҳамма кучни сарфлаш лозим.

Мудофаа Совети бунинг учун депо ва устахоналардаги ҳамма кучларни сафарбар қилишни таклиф этади. Революция ва Қизил Армия ғалабасидан Туркистон ва Россиянинг иқтисодий ҳаётини юксалтириш учун фойдаланиш лозим.

Қизил Туркистонга салом.

Мудофаа Советининг Раиси

ЛЕНИН».

Владимир Ильичнинг бу чақириғига Тошкентдаги Бош темир йўл устахонаси ишчилари лаббай деб жавоб бердилар. Ҳамма куч маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, паровозлар ва вагонлар ремонтини тезлаштиришга сафарбар этилди. Шундан бир йил кейин — 1920 йилда устахона заводга айлантирилди. 1900 йиллардаёқ мавжуд бўлган бу устахона ҳозир Иттифоқимиздаги энг йирик заводлардан бирига айланган.

Туркистонда Совет ҳокимиятини барпо қилиш учун олиб борилган жангу жадалларда Тошкент темир йўлчилари актив иштирок этдилар. Тошкент қуролли қўзғолонини тайёрлаш учун тузилган штаб ҳам шу завод территориясида жойлашган эди. Ўшандан буён қанча йиллар ўтди.

Завод ўз тарихида ишчиларнинг уч авлодини етиштирди. Уларнинг биринчи авлоди революцион курашларда қатнашган кишилардир. Шу авлодга мансуб ишчи-большевиклардан В. Ляпин, А. Першин, Д. Манжара сингари революция ишига жонини тиккан кишилар қуролли қўзғолонни тайёрлаш штабининг аъзолари эди. Октябрь революцияси, гражданлар уруши ва социалистик қурилишда актив иштирок этган ишлаб чиқариш ветеранларидан Г. Паршин, П. Нестеров, М. Ҳусанхўжаев ва бошқа ўртоқлар ҳозир ҳам завод партия ташкилотига идеология ишларини олиб боришда кўмаклашмоқдалар.

Токарь Абдушукур Қодиров корхона жонкуярларининг иккинчи авлодига мансуб. У техникани жиловлаб олган, ҳар бир ишда бош-қош, тажриба ва уқуви билан ҳаммага ибрат кўрсатаётган азаматлар даврасидан муносиб ўрин эгаллаган. Токарлик станокларини бошқаришни тенгдошларига қунт билан ўргатаётган деҳқон ўғли Абдушукур ака меҳнатидан бахт топди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлди.

КПСС XXII съездининг делегати слесарь Ф. Пронин ҳам ўнлаб шогирдлар етиштирган шербилак ишчилардан. Ишлаб чиқариш топшириқларини ҳамма вақт орттириб бажармоқда. У тайёрлаган маҳсулот техника назорати бўлимида текширилмасдан қабул қилинаверади: нуқул юқори сифатли маҳсулот тайёрлаб ишонч қозонган. Тепловоз цехининг ёш ишчиларидан Қ. Қорабоев, Т. Исмоилов ўртоқлар ҳам касбдошларига ҳар соҳада ўрнак бўлмоқдалар.

Ҳозир заводда тепловозларни ремонт қилиш технологияси тўла ўзлаштириб олинди. Иш жараёнларини механизациялаш даражаси 1924 йилдагига қараганда қарийб 30 баравар ортди, маҳсулот тайёрлаш ҳажми 13 баравар кўпайди.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи.

ИЛМИЙ СЕССИЯ

Кеча Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиуми биносида Тил ва адабиёт институти В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллигига бағишланган илмий сессия ўтказди.

Сессияни институт директори фалсафа фанлари доктори Қ. Хоназаров очди. Шундан сўнг «В. И. Ленин ва адабиёт», «Ўзбек халқ оғзаки ижодида В. И. Ленин образи», «В. И. Ленин ва социализм шароитида миллий тилларнинг тараққиёти тўғрисида», «В. И. Ленин ва Ўзбекистонда луғатчилик ишлари» темаларида филология фанлари кандидатлари М. Бобохўжаев, О. Собиров, Д. Ашурова ўртоқлар доклад қилдилар.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

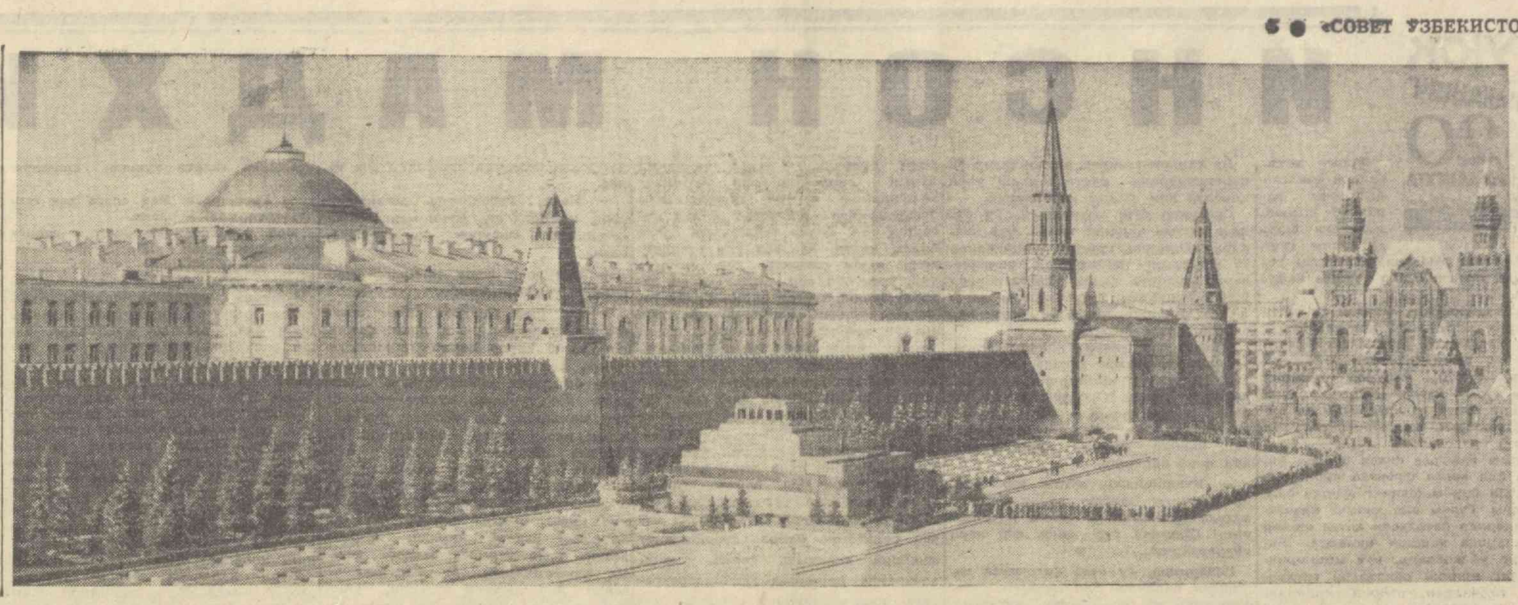

МОСКВА. ҚИЗИЛ МАЙДОН.
В. Мусаэльян ва Е. Кассин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИН ВА ПАРТИЯ

□ □

Қуёшни олам кўзи десанг тўғри бўлур,
Мудом мунаввар юзи десанг тўғри бўлур.
Аммо шу оламнинг ҳам кўзи, ҳам юзи,
Инсон — Лениннинг ўзи десанг тўғри бўлур.

□ □

Севаяпман қалбимда ажиб ҳис, ҳаяжон,
Истиқболим баркамол, бақувват тану жон.
Чунки, Ленин ғояси — башар ойнасида
Ўзининг чин аксини кўряпти жаҳон.

□ □

КПСС Программаси — эл, халқимизнинг ақли, сўзидир,
Нур келажагимиз — коммунизмни кўрувчи кўзидир.
Ҳаётдай маънодор, фазодай кенг, қуёш каби сўнмас,
Ҳар дил куч-қуввати — Ленин устоз сўзи нақ ўзидир.

Тошмамат РУЗИБОЕВ.

МАЪРИФАТ НУРИ

В. И. Ленин имзолаган декретга мувофиқ 1920 йилда Тошкент давлат университети ташкил этилди. Бу Ўрта Осиё маданий ҳаётида жуда муҳим роль ўйнади, олий таълимнинг ривожланиши, халқ маорифи ва маданиятини юксалтиришнинг мустаҳкам асоси бўлди. Университет бир қатор янги олий ўқув юртларининг вужудга келишига имконият яратди.

1929—1930 йилларда университет факультетлари базасида янги мустақил олий ўқув юртлари: политехника, медицина, қишлоқ хўжалик институтлари, ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институти, халқ хўжалиги институти, Ленинободда эса қишлоқ хўжалик ва педагогика институтлари, Ашхободда зооветеринария, Самарқандда савдо институтлари, 1935 йилда эса Тошкент Давлат педагогика институти ташкил этилди. Университетнинг 77 профессор ҳамда 85 доценти янги ташкил этилган институтларда ишлаш учун ўтдилар.

Шундай қилиб, университет базасида Ўрта Осиёда халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун мутахассислар, шунингдек мактаблар учун ўқитувчи кадрлар тайёрлайдиган олий ўқув юртларининг кенг тармоғи вужудга келди. 1943 йилда университет базасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилди.

Тошкент Давлат университети ташкил этилгандан буён халқ хўжалиги, мактаблар, олий ўқув юртлари ва илмий текшириш муассасалари учун 15 мингдан ортиқ мутахассис тайёрлаб берди. Университетда кўзга кўринган олимлар ва жамоат арбоблари етишиб чиқди.

Ҳозирги пайтда Тошкент Давлат университети Совет Иттифоқидаги энг йирик олий ўқув юртларидан биридир. Унинг 12 факультетида 40 миллат вакилларидан иборат 10 мингдан ортиқ йигит ва қиз 27 ихтисос бўйича таълим олмоқда.

Университетда фундаментал кутубхона, баланд тоғда жойлашган космик нурлар станцияси, гербарий, ботаника боғи мавжуддир. Бу ерда кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларда кадрлар тайёрланмоқда. Университет ҳар йили мингдан ортиқ мутахассис тайёрлаб бераётир.

Студентлар ўқув, ишлаб чиқариш ва педагогика практикасида бўладилар. Бундан ташқари студентлар университетнинг яхши жиҳозланган лабораторияларида тажрибалар ўтказадилар, илмий текшириш ишлари олиб борадилар.

Ўқув юртида 83 кафедра ва 13 проблема лабораториялари мавжуд бўлиб, уларда 53 профессор, фан доктори, 241 фан кандидати, доцент, 450 старший ўқитувчи, ўқитувчи ҳамда илмий ходимлар педагогик ва илмий иш олиб бормоқдалар.

В. И. Ленин юборган олимлар И. А. Райкова, А. И. Введинский ва А. С. Уклонскийлар университетнинг бошқа олимлари билан биргаликда самарали иш олиб бораётирлар.

Йирик марказ ҳисобланган университет назарий тадқиқотларни ривожлантиришга қаратилган проблема ва темаларни ишлаб чиқмоқда, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг муҳим проблемаларини ҳал этмоқда.

Сўнгги йилларда Тошкент Давлат университетининг профессор-ўқитувчилар состави муҳим илмий проблемаларни ишлаб чиқишда маълум ютуқларга эришди. Ҳозирги пайтда университет олимлари 40 дан ортиқ проблема устида иш олиб бораётирлар, бу проблемаларни ҳал этиш муҳим назарий ва халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Университет қучоғида ўнлаб илмий мактаб ва йўналишлар, чунончи математик статистика ва эҳтимоллик назарияси, математик анализ ва унинг иловаси, литология, минерология, экология, антропология, археология, органик химия, электроника ва бошқа тармоқлар вужудга келди.

Студентлар илмий жамиятига бирлашган студентларнинг катта коллективи ҳам илмий ишларда актив қатнашмоқда.

В. И. Ленин декрети билан университетни ташкил этиш пайтида ўрнатилган алоқалар ҳозирги кунда ҳам давом эттирилмоқда. Ҳозир М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университети кадрлар тайёрлашда ўқув юртимизга катта ёрдам кўрсатмоқда. Ҳар йили университетнинг юқори курс студентларидан бир қисми математика, механика, физика, химия, биохимия ва биофизика соҳасидаги юқори малакали мутахассислар раҳбарлигида махсус курслар практикумларини ўтиш, диплом ишларини тайёрлаш учун Москва университетига юборилади.

Университетда чет эл гражданлари учун тайёрлаш факультети ҳам мавжуддир. Бу факультетда Монголия, Куба, Ҳиндистон, Афғонистон, Бирма, Жазоир, Гана, Мали, Камерун, Кения ва бошқа давлатлардан келган йигит ва қизлар таълим олмоқдалар. Асосий факультетларда Куба, Хитой Халқ Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Монголия ҳамда ёш Африка мамлакатларидан келган студентлар ўқиётирлар. Университетимизга турли мамлакатлардан олимлар келиб, университет иши билан танишмоқдалар.

Университетимиз олимлари эса чет элларга илмий командировкага бориб турадилар. Профессор С. Х. Сирожиддинов Ҳиндистонда лекция ўқиди, доцент Г. Л. Майская АҚШда, Г. А. Ҳидоятов Англияда ишлаб қайтди. Профессор А. Ф. Тўлаганов Кубада ишлади. Немис филологияси кафедрасининг мудири Д. Ф. Рашидов ҳозирги пайтда Германия Демократик Республикасида лекциялар ўқимоқда.

Университетнинг асосий кутубхонаси профессор-ўқитувчилар составини, студентлар ва аспирантларни илмий ва ўқув адабиётлари билан таъминлаб туради. У Ўрта Осиёдаги энг йирик кутубхоналардан биридир. Бу ерга ҳар йили 40-45 минг китоб келтирилади. Кутубхонанинг умумий фонди брошюралар, газеталар ва программ материалларни истисно қилганда 1 миллион 359 минг 676 китобдан иборат.

Асосий кутубхона Москва, Ленинград, Таллин, Тбилиси, Минск, Олмаота ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги 72 кутубхона билан китоб алмаштириб туради. 39 университет ва иттифоқдош республикаларнинг Фанлар академиялари ҳамда педагогика олий ўқув юртлари билан илмий асарларни айирбошлаш йўлга қўйилган. 39 мамлакатдаги 138 илмий муассаса ўз асарларини бизга юбориб туради ва олимларимизнинг асарларини олиб турадилар.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон ўз тараққиётида чинакам катта ўзгаришлар ясади. Ўзбекистон ССР чор Россиясининг қолоқ ўлкасидан илғор социалистик республикага айланди. Ҳозир республикада йирик ва ҳар тарафлама ривожланган саноат ва қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилган, унинг моддий ресурслари эса битмас-туганмасдир. Бу муваффақиятларни қўлга киритишда Тошкент Давлат университетининг хизмати ҳам каттадир. Университет қирқ йил ичида Ўзбекистон ва Ўрта Осиёдаги бошқа қардош республикалар халқ хўжалигини, маорифи ва маданиятини ривожлантириш ишига катта ҳисса қўшди.

О. СОДИҚОВ,
Тошкент Давлат университетининг ректори.

УЛУҒ СИЙМО

Мен 1918 йилнинг августида В. И. Ленинни кўриш бахтига муяссар бўлдим. Бу воқеа шундай содир бўлди: менинг ҳаёт йўлдошим Собиржон Юсупов Совет Туркистонининг Марказий Россиядаги Мухтор вакили лавозимида ишларди. В. И. Ленин унга Кремлга кириш учун ҳужжат берган эди. Кунлардан бирида, мен Москвага келгач, Собиржоннинг Ленин ҳузурига кирмоқчи эканлигини билиб олдим.

— Доҳиймиз ҳузурига сиз борсангиз, мен ҳам бораман,—дедим.

— Ҳозир эмас, Ленин партия иши билан жуда ҳам банд. Бунинг устига, агар сенинг Тошкентдан келганлигингни билиб қолсалар, у ҳолда доҳий у ердаги аҳволнинг ипидан-игнасигача билишга ҳаракат қиладилар.

Мен кўнмадим. Анча тортишувдан кейин, Кремлга равона бўлдик. Собиржон ўз ҳужжатини кўрсатиб, ичкарига кириб кетди. Бир неча минутдан кейин, у мени В. И. Ленин ҳузурига олиб кирди. Владимир Ильич мени жуда ҳам меҳрибонлик билан кутиб олди.

— Келинг, марҳамат ўтиринг, — деди у.

— Раҳмат, — дедим.

— Тошкентдан қачон келдингиз? У ерда аҳвол қандай? — деган саволларни берди Владимир Ильич.

— Беш кун бўлди. Ўлкамизда аҳвол жиддий. Гражданлар уруши, босмачилар ҳаракати кучайган, нон етишмайди.

— Ҳақиқатни гапирдингиз. Ҳозир аҳволимиз оғир. Душманлар бизни йўқ қилиб ташлашни мақсад қилиб олганлар. Уй-рўзғорингиз, турмушингиз қандай ўтмоқда? Собиржон ёрдам беряптими?

— Мен ўзим ишлаб турибман. Ўзимга ҳам, болаларимга ҳам паёк оляпман.

— Шундай денг. Яхши. Собиржон, болаларингиз ҳақида ғамхўрлик қилинг, — деди Владимир Ильич, сўнг:

В. И. Ленин билан бир неча минут давом этган суҳбатимиз тугай деганда доҳиймиз ўлка коммунистларига, меҳнаткашларига салом айтиб қўйишни топширди.

Туркистонлик 85 хотин-қиз билан бирга яна Ленинни кўриш ва у билан суҳбатлашишга муяссар бўлдим. Владимир Ильич биз билан саломлашиб бундай деди:

— Қизил Москвада сизларни кўриб жуда ҳам хурсанд бўлдим. Сиз ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида қатнашишга киришибсиз. Бу биринчи қадам, лекин ўз атрофингизга бошқа хотин-қизларни ҳам жипслаштирингиз, уларни социалистик қурилишга тортиш учун курашингиз!

Ильичнинг қимматли маслаҳатларини эътибор билан тингладик. Суҳбат охирида Ленинга турли тилларда каттакон раҳмат айтдик. Унинг самимий кулиб турган чеҳраси, унинг буюк инсоний фазилати, улуғвор сиймоси ҳамон кўз ўнгимда кечагидай сақланиб келмоқда.

З. ЮСУПОВА,
1918 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер.

ИНТИЛИШ

Анорбойнинг бригадасини айланиб чиққач, нариги участкага ўтдик. Мана, бу яхлит майдонлар ҳали ям-яшил лента таққани, квадратлар билан безанганича йўқ. Аммо кафтдек теп-текис дала ҳозирданоқ кўзингизга чиройли кўринади. Уруғ энди ниш уриб келяпти, апрелнинг бошида чигит тушган жойлардаги тўғри чизиқлар анча билиниб қолган: худди қизларнинг ўсма қўйган қошига ўхшаб кетади.

Олисдан тракторларни, яқинроқ боргачимизда эса бошига қизил дурра ўраган қизларни кўрдик. Эндигина мактабдан келган Шарофатхон дугоналари билан сўрашиб, охирги картага уруғ ташлаётган иккита тракторга навбатма-навбат чигит етказиб бераркан.

Машинадан кимлар тушганлигини билиш учун биз тарафга бир киши яқинлаша бошлади.

— Ана у келаётган киши шу ернинг бригадири, — деб узоқдан бизга уни танитди колхоз раиси.

Бригадир Абдумўмин соддагина йигит экан. Гапни гапга улаб, қофиясини келиштириб сўзлайдиган бригадирнинг жумлалари худди халқ мақолларига ўхшайди.

— Барака топгур комсомол-ёшлар, қизлар ҳиммат билан меҳнат қилишяпти. Бўлмаса, шунча жойга чигитни бор-йўғи етти киши билан экиб олиш осонмиди!

Раис билан бригадир чигит қандай жойлашганлигини билиш учун энгашиб тупроқни аста кавлаб кўришди.

— Ерни яхшилаб боқяпмиз. Ер тўйса — эл тўяди. Бу йил гектар бошига ҳосилдорликни олти ярим центнердан оширмоқчимиз. Бултур мана шу майдоннинг ҳар гектаридан 13,5 центнердан ҳосил берган бўлсак, бу йил кузда гектаридан камида 20 центнердан ўлчаб оверинг. Бундан оширсак оширамизки, камайтирмаймиз.

Йигирма центнер ҳам айтишга осон, холос. Бу шўрхок майдонларда ҳар бир туп ниҳолни ардоқламасанг, чигитни қулоғидан тортиб чиқармасанг, эҳтиёт бўлмасанг, шўр қутириб, кўчатни еб қўяди. Хўш шундай экан, ниҳолларни сақлаб қолишнинг иложи борми, бор бўлса, нима қилиш керак? Бригада аъзолари бу ҳақда бугундан ё кечадан ўйламай, кузакданоқ шўр ювишга, яхоб беришга интилишди. Ер тўйсин деб гектарига 10 тоннадан гўнг солинди.

— Ҳосилдорликни бир йилдаёқ шунча ошириш учун тағин қандай ишончингиз бор? — деб сўрадик бригадирдан. Унинг жавоби шундай бўлди:

— Ўттиз гектар еримиз жудажуда ориқ эди. Қўйнинг ориғига кана, ернинг ориғига ҳашарот тушади. Бунақа жойда экин битмайди. Борди-ю, битса нимжон бўлиб қолади. Биз нима қилдик? Кучи кетиб қолган жойга энг олдин 350 тонна гўнг солдик. 30 гектар ана шу ер бу билан анча семирди. Минерал ўғитни ҳам гўнгга аралаштириб солдик. Меҳнатни сира аямадик. 23 гектар ҳаддан ташқари шўрхок ердаги шўрни қайта-қайта ювдик. Ўтган йили сал бепарволик қилиб, ғўзани вақтида сувга қондиролмадик, чанқоқ ғўза гулини тўкиб юборди. Бу йил тағин авжи ғўза сув бер, ичаман, деб турган пайтда доғда қолмайлик деб, ариқларни равон қилиб қўйдик.

Абдумўмин Иброҳимов бошлиқ бригадада бор-йўғи 7 киши ишларкан. Ана шу етти киши 75 гектар майдонга чигитни, 10 гектар ерга маккажўхорини яхши соатларда боплаб экиб бўлди.

Коммунист Соат Холиқов ўн йилдан буён механизаторлик қилади. У техникани билмаган деҳқон эндиликда отдан тушиб қолишини ўз вақтида пайқаган қишлоқ коммунистларидан бири. Коммунист-механизатор бу йил ҳам чигитни нуқул квадрат-уялаб экди. Бригадирнинг ўзи сеялкачилик қилди. Ҳожархон Ҳолбекова шу агрегатнинг контролёри. Бригадир қўшилиб учовлон бўлиб чигитни аниқ экишда Абаш Қудратов бошлиқ агрегат экипажи билан мусобақалашиб, яхши натижаларга эришди. Бу агрегатнинг жанговар аъзоларидан бири Усмон Худойбердиев — сеялкачи, Насибали Фармонова контролёр экан.

Бригадага учта трактор бириктиб қўйилган эди. Бу — жуда яхши бўлди. Биз далада бўлган куни Эргаш Норбоев минган трактор ерни тайёрлаб бераётган: чизель босаётган, молалаётган эди. Унинг кетидан пешма-пеш чигит экиб кетилаверади. Бригада экишга 2 апрелда тушиб, чигитни 12 кунда экиб бўлди. Лахтак-лухтак ерлар ҳам, карталарнинг бурчаклари, трактор қайриладиган ерлар ҳам бўш қолмади.

— Бир қарич ҳам ер қочиб қолмайди. Ахир, ерга ноннинг ушоғи тушса увол бўлади деймиз. Шунга ўхшаш ер бўш қолиб, умри зое кетса, бу гавҳар тупроқ увол бўлади-да, деб юрагимиз ачишиши керак, — дейди бригадир.

Бу бригадада 15 гектар майдондаги пахта қўлда териб олинади, холос. Қолган 60 гектари машинага ажратилган. Бу ерларнинг чигити ҳам машинабоп қилиб экилди, ғўзаси ҳам машинабоп қилиб ўстирилади.

— Энди қўшни Эшонқул акага ёрдам бермасак бўлмайди, — деди ўртоқ Иброҳимов. — Эшонқул ака Фармонқуловни танимасангиз керак. 8-бригаданинг бошлиғи. Биз у киши билан мусобақадошмиз. Мусобақадошлар бир-бирларининг ҳол-аҳволидан хабар олиб турмаса, кўмаклашмаса бўлмайди. Агар уларнинг битта трактори синиб қолмаганда, эҳтимол, мусобақадошларимиз ҳам бу чоққача чигитни биздан кўра илгарироқ экиб қўйган бўлишарди. Эртага битта универсални қўшниларимизга албатта юборамиз.

Мирзачўлни гулистон қилиш ғояси улуғ Ленин номи билан, улуғ Ленин илҳоми билан чамбарчас боғлангандир.

«Деҳқончилик ва чорвачиликни, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — **нима қилиб бўлсада юксалтирмоқ учун янги ерларни суғориш айниқса муҳимдир». «...Суғориш ҳаммадан ҳам кўпроқ зарурдир ва у ўлкани ҳаммадан кўра кўпроқ ўзгартириб юборади, уни яшнатади, ўтмишга хотима беради, социализмга ўтишни мустаҳкамлайди».**

Улуғ Ленин орзуларини яшнаётган, гуллаётган мана шу иккинчи Фарғона — янгидан қад кўтарган Мирзачўл тимсолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Мирзачўлда жуда катта ҳажмда ирригация ишлари қанот ёзгандир. Бу ерда пахта ва бошқа экинлар етиштириш учун 800 минг гектардан ортиқ ер бор. Шу жумладан, республикамиз территориясида ярим миллион гектар серҳосил ер суғорилиши, экинзор қилиниши керак. Мирзачўлда лотоклардан ҳаёт суви оқиб келмоқда. Магистрал каналлар, асфальтланган, ойнадек йўллар, янги шаҳарлар, посёлкалар заминнинг жамолини очмоқда.

Биз Мирзачўл воҳасини кезарканмиз яна Абдумўмин Иброҳимовни эсладик. У раисга:

— Биринчи май байрами кунлари албатта бир келинг. Еримиз ясанган бўлади. Ўшанда мен сизга ўлан айтиб бераман деган эди.

Кейинроқ биз раисдан бунинг боисини сўрасак, Абдумўминнинг отаси Иброҳим бобо халқ шоири — бахши ўтган экан. Эҳтимол, Иброҳим бобо нуридийдаси — Абдумўмин бахши бўлишини орзу қилгандир. Бугун у мана бу кенг далалар бағрида тракторларга жўр бўлиб «оқ олтин» таронасини янгратмоқда, Мирзачўл мадҳиясини куйлаяпти. Бу қўшиқ, бу ҳайқириқ тобора кучли янграйверади. Унинг нақоротида ҳаммамиз учун азиз ва табаррук ном — Ленин деган сўз бор.

Ҳабиб НУЪМОН,
Ҳамид НУРИЙ,
Гулистон районидаги «Москва» колхози.

КАМТАР

Шу сабабли Ильич халқ оммасининг уқубатларига шерик бўлар ва ҳар бир муваффақиятдан астойдил қувонар эди. В. И. Ленин соф қалбли, тўғри сўзли, принципиал киши эди. Революциядан кейинги дастлабки йилларда озиқ-овқат масаласи қийин бўлиб қолди. Владимир Ильич таъминотда ўзига нисбатан бирор имтиёз бўлишига қарши эди. У бошқалар ҳақида кўп ўйларди. Ўртоқлардан бири моддий жиҳатдан қийналиб қолса, унга ёрдам кўрсатишни талаб этарди. Бошқалар тўғрисида, уларнинг турмуши ҳақида ғамхўрлик қилиш — Владимир Ильич табиатидаги асосий хусусият бўлган.

Владимир Ильичнинг нақадар камтарлигини кўрсатадиган қизиқ бир ҳужжатни келтириш мумкин. 1918 йилнинг бошларида пулнинг қадри тушиб кетиши муносабати билан Владимир Ильичдан рухсат олмасдан унинг маоши 500 сўмдан 800 сўмга оширилди. Бунга жавобан у РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг секретари Николай Петрович Горбуновга қуйидаги расмий қоғозни юборди:

«1918 йил 1 мартдан бошлаб менинг ойлигимни 500 сўмдан 800 сўмга ошириш учун асос кўрсатиш ҳақидаги менинг қатъий талабимни бажармаганлигингиз ва маошимнинг оширилиши қонунга тўғри келмаслиги, маошимни Совет иш бошқарувчиси В. Д. Бонч-Бруевич билан келишиб, ўзингизча оширганингиз, бу ишингиз Халқ Комиссарлари Советининг 1917 йил 13 ноябрдаги Декретини тўғридан-тўғри бузиш эканлигини ҳисобга олиб, Сизга қаттиқ виговор эълон қиламан. Халқ Комиссарлари Советининг Раиси В. Ульянов (Ленин)».

Кремлда В. И. Ленин ўз оиласи билан оддий мебеллар қўйилган кичик хоналардан иборат квартирада яшар эди. У ўз квартирасига давлат ҳисобидан уборщица қўйилганлигини билганида қаттиқ хафа бўлган ва уборщица ҳақини ўз маошидан олиб беришларини талаб қилган эди.

Владимир Ильичнинг кишилар ҳақида нақадар катта ғамхўрлик қилганлиги ҳаммага маълум. Бу ғамхўрлик катта ғамхўрликкина эмас, балки жуда самимий, жуда назокатли ва жуда таъсирли бўлар эди. Бирор шахсга ёрдам кўрсатиш зарур бўлиб қолса, Владимир Ильич турли муассасаларга хат ёзар, лекин ҳеч вақт буйруқ бермас, балки мазкур ўртоққа ёрдам кўрсатишни илтимос қилар эди.

В. А. Карпинский ўз хотираларида ёзишича, Владимир Ильич ўртоқ сифатида оддий, одобли ва жуда эътиборли киши эди. Ленин ишчилар ёки деҳқонларга ҳеч вақт «сен» деб гапирмас эди. Унинг саломлашиши ҳам ўзига хос нафосатга эга эди. Олдинга сал энгашиб тирсагини сал буккан ҳолда қўлини узатар, одамнинг кўзига тик қарар ва мулойим табассум қилиб қўяр эди, бундан ҳар қандай киши шодликка тўлиб табассум қилар ва уни ўзининг яқин дўстидек ҳис этарди. Владимир Ильич бирор кичкина хизмат учун ҳам ташаккур айтишни ҳеч вақт унутмаган. В. И. Ленин Горкида дам олаётган ва даволанаётган пайтда унинг оиласига хўжалик ишларида «Трехгорная мануфактура» фабрикасининг ишчиси Смирнова ёрдам бериб турган. Смирнованинг эслашича, Ленин у билан учрашганида албатта биринчи бўлиб салом берар ва Ленинга кўрсатиш учун кинофильм олиб келишганида у Смирновани фильмни томоша қилишга таклиф этар экан. Амали пастроқ кишига қўпол бўлишни Ленин совет кишисига ва коммунистга мутлақо ёт нарса деб ҳисоблар эди. Шунинг учун ҳам Ильич ҳузурига келганлар ўзини жуда эркин сезарди, у билан бирга ишлаган кишилар эса ўзларида гўё қанот пайдо бўлгандек ҳис этишган.

В. И. Ленин жуда одамшаванда киши эди. III Интернационалнинг II конгресси вақтида (1920) мажлис очиладиган куни ижроия комитетнинг аъзолари ўз жойларига ўтирганларидан кейин президиумга Ленин ҳам чиққан эди. У катта мажлис залини кўздан кечириб чиқадида, кейин нима учундир пастга тушиб, амфитеатр томонга қараб юради. Ҳамма унинг орқасидан қараб қолади. Охирги қаторлардан бирида Лениннинг дўсти, кўзи ожиз бўлиб қолган питерлик ишчи-революционер Шелгунов ўтирар эди. Маълумки, Шелгунов «Петербург кураш союзи»нинг актив арбобларидан бири, «Искра»нинг агенти, оташин большевик ва Лениннинг дўсти эди. У Октябрь революцияси арафасида кўр бўлиб қолган эди. Ленин унинг креслосига яқинлашганида уни бундан хабардор қилишди. Шелгунов ўрнидан туриб, Владимир Ильич томонга икки қадам ташлади ва ишчилар синфи иши учун икки курашчи қаттиқ қучоқлашиб ўпишишди. Улар бир-бирларига ҳеч нарса дейишмади. Лекин бу учрашув ҳамманинг қалбида жуда катта таассурот қолдирди. Ленин кейин саҳнага қайтиб чиқди ва тезда мажлис бошланиб кетди.

Ҳиндистондан келган бир делегат Ленин ҳақида бир шингил, лекин чуқур мазмундор бир гап айтган: «Ленин инсониятнинг энг олижаноб кишиси».

Владимир Ильичнинг яна бир хусусияти, яъни фавқулодда сезгирлиги ва камтарлиги уни бошқалардан ажратиб турар эди. Унинг бу фазилати ҳаммани мафтун этарди. Джон Рид бундай деган эди: «Ленин — шундай камтар, шундай инсонпарвар, шу билан бир қаторда узоқни кўра биладиган ҳамда қатъий иродали одам».

Улуғ ва жонажон доҳиймиз, буюк ва камтар йўлбошчи В. И. Ленин ана шундай одам эди. Владимир Ильич генийси ишчилар синфи генийсининг мужассамидир. У улуғ инсон бўлганлиги билангина эмас, балки қалби, идроки ва генийси билан ишчилар синфини, меҳнаткаш халқни буюк революция, сўнгра социализм қурилишига отлантирганлиги билан ўлмас кишидир.

У коллектив қалбининг тепишини ва омма иродасини ҳаммадан яхши ҳис қилар, башарият тақдирини олдиндан кўрар эди. В. И. Ленин халқ учун яшади, ўз ҳаётини халқ ишига бағишлади. Унинг ишлари, унинг ғоялари Коммунистик партия ва совет халқининг улуғвор ишларида яшамоқда ва абадий яшайди.

И. ИСОМИДДИНОВ,
Тошкент Олий партия мактабининг старший ўқитувчиси.

Фарғона областидаги клуб ва кутубхоналарда В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллигига бағишлаб виставкалар ташкил этилди. Буларга доҳийнинг асарлари билан бир қаторда плакат ва кўргазмали қуроллар ҳам қўйилди. Суратда: нефтни қайта ишлаш заводи маданият саройида ташкил қилинган «Ленин биз билан» китоб витринасида ишчи А. Чадаева доҳий асарларини кўздан кечирмоқда.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. ЮСУПОВНИ «ЎТ ЎЧИРИШДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Самарқанд область Нарпай районидаги «Октябрь» колхозининг аъзоси Абдуалим **Юсупов** болаларни қутқазиш ва ўтни ўчириш вақтида кўрсатган мардлиги ва жасорати учун СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ўт ўчиришда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1965 йил 20 апрель.
Тошкент шаҳри.

* * *

1964 йил 7 декабрда Самарқанд область Нарпай районидаги «Октябрь» колхози аъзоларидан бирининг уйига ўт тушди. Ўт ўчириш кўнгилли жамиятининг аъзоси колхозчи Абдуалим Юсупов уй ичида иккита ёш бола борлигини билиб қолди. У ўз жонини аямай, ёниб турган уй ичига икки марта кирди. А. Юсупов қуюқ тутун ичида болаларни қидириб топди ва бехатар жойга олиб чиқиб қўйди. Шундан кейин Юсупов ўт ўчиришда актив қатнашди. Колхозчилар ёрдами билан ёнғин ўчирилди.

Донли экинлар бошоқ чиқарди

ТЕРМИЗ, 19 апрель. (ЎзТАГ). Тўполонг дарёси водийсида — Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг далаларида кузги арпа ҳар качонгидан тез бошоқ чиқарди. Сурхондарё областининг ҳамма жойларида буғдой ва арпа жуда тез ривожланмоқда.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА

ИНСОН МАДҲИ

Мумтоз МУҲАМЕДОВ.

Фронт хотиралари ёзилган дафтарни варақлаб ўтириб, қуйидаги ёзувга кўзим тушди: «Апрель, 1944 йил, «Муштум» редактори, жангчи-сапёр Ғулом Ғафуров!»

Уруш шароитида ёзилган бу сатрлар анча хиралашиб қолган. Ҳарфларни ҳарфларга, жумлаларни жумлаларга улаштира бошлаганимда, бирдан Ғулом Ғафуров воқеаси эсимга тушиб кетди. «Муштум» журналининг собиқ редакторларидан бири, ҳамкасабам, жангчи-сапёр Ғулом Ғафуров кўз олдимга келди.

...Ғулом Ғафуров билан бундан йигирма йил аввал фронтда кўришган, даҳшатли бир воқеанинг гувоҳи бўлган эдим. Ғулом ака хизмат қилаётган сапёрлар батальони катта шаҳар бўсағаларида ҳаракат қиларди. Шаҳарнинг уй-жойлари, рус меъморчилигининг миллий обидалари гитлерчилар томонидан вайрон қилиниш олдида эди. Ғарбга чекинаётган гитлерчилар, шаҳар ўртасидан кесиб ўтадиган катта дарё кўпригини портлатиб, совет жангчиларининг олға силжишларига қаршилик кўрсатдилар.

Офицер Ғулом Ғафуров бошчилигидаги сапёрлар взводи шу ерда жуда катта қаҳрамонлик кўрсатди. Кўприкнинг портлатилган қисмини душман ўқ довули ёғдириб турган пайтда тузатиб, пиёда жангчиларимизнинг шаҳарга ёриб киришларига йўл очиб берди.

Мана, кўриниб турибдики, воқеа айтишга осон, ёзишга қолганда эса икки оғиз гап. Аммо бу воқеанинг тагида бир дунё нарса борки, муҳтарам газетхонга уни изҳор қилмай илож йўқ!

Мен ўша ерга келганимда тун ярим кечадан ошган, шаҳар порох, ўқ-дори тутунлари билан қопланган, кенг водийни қоронғулик босган эди. Гоҳ душман томондан, гоҳ биз томондан дамба-дам отилиб турган ракеталар булутлар орасида бирдан чарақлаб, чақмоқ чаққандек бўлар, тўплардан, айниқса «катюша»лардан отилган снарядлар момақалдироқ овози сингари шаҳарга даҳшат соларди.

Бу ҳам етмагандек, гитлерчилар ўз позицияларини мустаҳкамлаш учун ҳаводан ҳам ҳужум қилардилар.

Сапёрлар бўш келишмади. Ўқ ёмғири остида ҳаракат қилиб, бир хиллари кўприкни тузатса, бошқалари ўз устларига шўнғиётган самолётларни пулемёт ҳамда автоматлардан ўққа тутишарди. Чунки ҳужум қатъий ва ҳал қилувчи, буни ҳар бир жангчи яхши биларди.

Орадан сал ўтмай бизнинг қирувчи самолётларимиз ҳавода пайдо бўлиб, душман калхатларини қувишга киришга тушди. Самолётларимиз сапёрларга аро кирди — улар кўприкни тиклаб, тўпларимизга, пиёда аскар, ҳарбий анжом, техникамизга йўл очиб беришди.

— Итпашшалар, дўппи тор келди шекилли бизнинг пўлат қушлар олдида думларингни қисиб қочдиларинг! Шошмай тур ҳали, сен қора калхатларни!..

Назаримда, бу овоз қулоғимга танишдек чалинди. Уни аниқроқ эшитиш учун кўприк томон кетаётиб, дарёнинг нариги соҳилида ёнаётган тўрт қаватли бинога кўзим тушди. Душман самолётларини «Итпашшалар!» деб лаънатлаган бояги кишининг овози эшитилди:

— Э, аттанг! Минг йилдан бери нур сочиб келган кутубхонани ёндириб кетишди-я, ваҳшийлар!

Кейин билсам, фашист газандалар бу маърифат уйини мина билан портлатиб кетишибди.

Таниш кишининг ҳаяжонли чақириғи қулоғимга етиб келди:

— Сапёрлар! Жон-жаҳдларингиз билан ишланглар; дарёнинг нариги бетига тезроқ ўтайлик. Рус маданияти бойлигини сақлаб қолайлик!

Бу чақириқ сапёрлар қалбига ўт ёқди. Ҳамма бир жон-бир тан бўлиб кўприкка ёпишди. Ниҳоят, овоз берган кишини аниқладим. У сапёрлар взводининг командири эди. Яъни, ўша, фронт газетасининг редакциясига хабари етиб келган «Муштум» журналининг собиқ редактори Ғулом Ғафуров эди. У билан мен тонг отарга яқин дарёнинг нариги соҳилида кўришдим. Кўришдим-у, бирор нарса дейишга улгуролмадим — мавриди бўлмади. У мени танидими йўқми — билмадим. Ахир, урушнинг мурувватсиз еллари тусларимизни ўзгартирмади дейсизми? У ҳам ўзгарган эди. Лекин танишишга овози ёрдам қилди. Ҳа, мен уни танидим: жуда яхши танидим. Кўз ўнгимда ўша ўрта бўй, сер зарда, юзидан заковат ёғилиб турган сиймо Ғулом Ғафуров турарди. Уст-боши кир, ҳамма ёғи чанг-тўзонга беланган..., фақат уни шу гопда гапга тутиб бўлмасди. Ҳаддан ташқари банд эди. У ўқчи полк жангчиларини дарёнинг нариги юзига ўтказиш билан банд эди. Бунинг устига, душман дарё қирғоқларини замбараклардан ўққа тутарди.

Шаҳар ишғол қилинди. Қўшинларимиз иккинчи куни кечга яқин бир оз ором олди. Мен пайтдан фойдаланиб, сапёрлар батальонининг командири подполковник Субботин билан учрашдим. Фронт газетасининг мухбири эканимни билиб, у мени ҳозиргина ўрнашган штаб-квартирасига бошлаб кирди.

Штаб-квартира совуқ, ойналари синиқ, ҳаммаёқдан гувиллаб шамол уриб турарди. Командир буйруғи билан деразаларга одеял тутилди. Подполковник кимгадир, бўғиқ, чарчоқ оҳангда деди:

— Борис, деразалардан хотиржам бўлдик, энди уйни Ўзбекистон қил!

Ажабо, бу гапни эшитиб ҳайрон қолдим. «Мен ўзбек бўлганим учун подполковник шундай таклиф қилдими», деган хаёлга бордим. Подполковник ҳамон мовий, хушчақчақ, мулойим кўзларини менга тикди-да, ингичка, сариқ симга ўхшаш мўйлабини бармоғи билан силаб, сўзида давом этди:

— Ҳа, ўртоқ мухбир, уй иссиқ бўлса, чарчоқ унутилади!

— Иссиқни мен ҳам яхши кўраман, ўртоқ подполковник, аммо қандай қилиб хонани Ўзбекистон қилиш мумкин? — деб сўрадим.

У саволимга жавоб бериб улгурмади. Деразаларни одеял билан ўраган бояги орденарец эшикдан бир қучоқ ўтин кўтариб кирди. Печкага олов ёқди. Хона ичи бирпасда исиб кетди. «Ёғ еб, ялангоч ётадиган бўлдик» деб кулишдик. Подполковник тупроққа беланган шинелини еча туриб:

— Мана, Ўзбекистон деганимизнинг маъноси шу. Буни менга взвод командири Ғафуров ўргатган! — деди.

— Ғафуров!? Яъни сапёрлар взводининг командирими?

— Ҳа, ўша Ғафуров. Мен сизга айтсам, у жуда қизиқ одам. Операция тугаб бирор жойга ўрнашди дегунча, хоҳ ёз, хоҳ қиш, барибир олов ёқтиради. «Нега бундай қиласан?» деб сўрасам, «Ўзбекистон иссиқ мамлакат, биз иссиққа ўрганиб қолганмиз. Иссиқ одамзоднинг ғуборини кўтаради», — дейди. Ёки «тарки одат амри маҳол, аслини суриштирганда олов боласимиз, оловсиз туролмаймиз. Чунки бобомиз қуёш, онамиз эса ер; ер ҳам офтобдан узилиб чиққан, сағрига иссиқ тегиб турмаса захлаб кетади. Юрагимиздаги ўт шундан» — дейди. Яна шуниси яхшики, уйни иситиб олади-да, якка ўзи китоб, газета ва журналларни ўқийди. Сўнгра қўлига қалам-қоғоз олиб алла нималарни ёзади, ёзади, ёзади...

Сиз уни танисангиз керак, эшитишимизга қараганда, Ўзбекистонда чиқадиган қандайдир бир сатирик журналнинг редактори бўлган экан. Яна унинг бошқа бир фазилати ҳам бор. Буни таъриф қилишга маълумотим етмайди. Чунончи, бўш қолса ўн-ўн бешта қулоқнинг расмини чизади-ю, уни ранг-баранг қаламлар билан бўяйди. Авваллари мен уни минков, одамови деб юрардим, билсам, унақа эмас экан. Олдига кирганлардан битта-яримтаси эзмалик қилса, шу қулоқ расмини унинг олдига суриб қўйиб, ўзи ташқарига чиқиб кетаркан. Э, бунинг маъниси: «Керак бўлса мана қулоқ, эрталабгача гапиравер!» — деганидир-да? Ҳо-ҳо-ҳо! Мана кўрдингизми? Ўзи ҳалол, принципиал, ҳақиқий инсон, қаттиққўл командир. Эҳ, унинг партия йиғилишларидаги нутқини эшитсангиз борми! Сиз у билан албатта кўришмоғингиз керак, маслаҳат бераман.

— Албатта кўришаман! — дедим-у, кулиб юбордим. Кулгим подполковникка ғалати туюлди шекилли, у:

— Рост, рост! Мен сизга ҳақ гапни айтяпман! — деди.

Мен подполковникнинг гапига ишонмаганимдан эмас, Ғулом аканинг қулоқ расмини чизиш одати эсимга тушганидан кулган эдим. «Муштум» журналида ишлаган пайтларда ҳам у худди шундай қиларди. Буни биз, редакция ходимлари, яхши билардик. Фақат баъзи бир четдан келган кишилар, айниқса халтурачи бир рассом буни билмас эди. Билса ҳам билмаганга олиб, бўлар-бўлмасга ҳар хил ишни баҳона қилиб, редакторнинг олдига кириб чиқаверарди. Унинг вақтини оларди. Эзмалик қиларди. Бу Ғулом акага ёқмасди, шу рассом кабинетга кирди дегунча, 20 га яқин қулоқнинг хилма-хил расмини ёзув столи устига қўярди-да, ўзи редакциянинг бош рассоми марҳум Рождественскийнинг хонасига чиқиб кетарди.

Буни қарангки, Ғулом аканинг беозор одати уруш вазиятида ҳам ўзгармабди. Ахир, бу характер-ку! Не ажаб, Ғулом ака ўзига хос табиатли киши. Камгаплик, камтаринлик унинг сиймосида равшан кўриниб турган яхши фазилат эди.

Иссиқ элитиб, бир оз хаёлим қочган экан шекилли, подполковник овқатга таклиф қилганда ҳушёр тортдим. Вақтдан фойдаланиб, мен ундан сўрадим:

— Кечирасиз, ўртоқ подполковник, Ғафуровни чақиртириш мумкинми?

— Жоним билан, — деб орденарецига мурожаат қилди у: — Борис, дарҳол учинчи взвод командири Ғафуровни чақир, келсин!

* * *

Подполковник овқат егандек ҳам бўлмади. Бир неча бор ўрнидан туриб, телефонда сўзлашди. Гоҳ ўзи телефон қилиб юқоридан олган топшириқларни рота командирларига айтарди, гоҳо уларнинг рапортларини эшитарди... Фронт ҳаёти шу-да командирми, жангчими, қатъи назар, мириқиб дам ололмайди, тинч ўтириб овқат еёлмайди. Буни мен шу топда подполковник Субботин мисолида яна бир бор кўрдим. Менинг ҳам томоғимдан овқат ўтавермади. Мен муҳтарам редакторимиз эшикдан кириб келса, қандай қилиб кўришсамикин, деган хаёлга чўмиб ўтирардим...

Албатта, у мендан журналимизнинг илк, ташкилий даврларида иш кўрсатган редакторлардан бири марҳум Зиё Саид, журнал котиби Ҳожиолим Қобилов («Ҳазилкаш») ҳақида сўраши мумкин. Қолаверса, бола-чақалари, ошна-оғайнилар, журнал ҳақида суриштирса нима дейман? Биз ҳам уруш сабабли журнални ёпиб фронтга келдик, деганим маъқулми? Бу жавоб билан унинг кўнглини овлай олармиканман? «Уруш учқуни журналга ҳам бориб тегдими?» — деб икки оғиз аския қилиб қолса-чи? Хуллас, кўзларим тўрт, ҳамон эшикка қарайман.

Ниҳоят, хона эшиги орқасида оёқ дупури эшитилди. «Ғулом акаммикин?» деб шошилиб қолдим.

— Бомба қаерга тушди? Аниқлагач, менга хабар қилинглар! — деб телефонда буйруқ бераётган подполковникка қарадим. У ғамгин, кўзлари ёшланган ҳолда телефон трубкасини «тақ» этиб ўз жойига қўйди. Ташқаридаги шарпадан хабардор шекилли, дарҳол:

— Мумкин, марҳамат, киринг! — деди.

Эшик аста очилиб, орденарец Борисснинг боши кўринди.

— Кир, кир! — деди подполковник. Борис кириши билан, уни худди ёқасидан оладигандек, феъли бузилиб қичқирди: — Қани Ғафуров? Ҳамшаҳаринг келибди, бориб кўришармишсан дедингми?

Борис оҳиста бошини қуйи солди. Ранги бамисоли қорга айланди. Бирор нарса дейишга мадори йўқ.

Подполковник унинг авзойини кўриб, чўчиди:

— Хўш? Ўзи нима гап, тинчликми?

Борис йиғлаб жавоб қилди:

— Ғафуров блиндажи бомба остида қолибди!

— Ўзи тирикми? Взвод жангчилари-чи?

Борис жавоб ўрнига намланган кўз ёшларини кафти билан сўртди.

— Демак...

Подполковник бошқа ҳеч нарса деёлмади. Оғир нафас олиб ўрнидан турди...

Халқаро ОБЗОР

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● Теҳронда СССР билан маданий алоқа Эрон жамиятида рус ва совет рассомлари репродукцияларининг виставкаси очилди. Бу ерга келган кишилар виставкага қўйилган репродукцияларни зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Виставка икки ҳафта ишлайди.

● Меҳнаткашлар депутатлари Москва Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари В. П. Исаев бошчилигидаги шу совет ижроия комитети делегацияси Греция пойтахти мэрининг таклифига биноан Афинага келди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Афина муниципалитетин и н г иши билан танишадилар, Греция пойтахтидаги корхоналарга, даволаш муассасаларига ва бошқа муассасаларга борадилар, мамлакат бўйлаб сафар қиладилар.

● Жазоир республикасининг ташқи ишлар министри Абдил Азиз Бутефлика тўрт кунлик расмий визит билан Қувайтга келди. У, Жазоир президенти Аҳмад бин Белланинг Қувайт амири Абдулла Ассалим Ассабоҳга шахсий мактубини ўзи билан олиб келди.

● АҚШ мудофаа министри Макнамара Гонолулуга (Гавайи ороллари) келди. У, юқори мансабдаги ҳарбий раҳбарларнинг махфий кенгашида иштирок этади. Юқори мансабдаги бу ҳарбий раҳбарлар Тинч океан ҳавзасида АҚШнинг стратегиясини белгилайдилар.

● Италияда чиқадиган «Унита» газетаси Каракасдан олинган хабарни эълон қилди. Бу хабарда Венесуэла маъмурлари тўқиган айбнома билан қамоққа олинган миланлик коммунист врач Алессандро Бельтрамини қаттиқ қийноқ қилинган. Венесуэла охранкасида унинг икки қовурғасини синдирганлар.

● Таиланд ташқи ишлар министри Танат Коман, Франция СЕАТО кенгашининг Лондонда ўтказиладиган сессиясида «фақат кузатувчи сифатида» қатнашади, деган. (ТАСС).

ҚАРДОШ СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

БОЛГАРИЯ — СОВЕТ САВДОСИ ЎСИБ БОРАЕТИР

СОФИЯ. Болгария Халқ Республикасининг ташқи савдо министри И. Будинов «Работническо дело» газетасига берган ўз интервьюсида Болгария ҳозир 101 мамлакат билан савдо-сотиқ қилаётганлигини айтди. СССР, деди у, Болгариянинг ташқи савдо оборотида биринчи ўринни эгаллайди. Совет Иттифоқи билан товар айирбошлаш 1945 йилдаги 120 миллион валюта сўмдан 1964 йилда 970 миллион сўмга етди.

Лекин, деди сўнгра И. Будинов, Совет Иттифоқи Болгарияга замонавий саноатни барпо этишдагина ёрдам кўрсатиб қолмаётир. Совет Иттифоқи болгар товарларини кўплаб сотиб ҳам олмоқда. Совет Иттифоқи Болгария экспорт қилаётган машиналарнинг 32 процентини сотиб олаётир. Совет бозори мева, сабзавот, тамаки ва бошқа шу каби болгар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳам ғоят муҳимдир.

ЯНГИ МАРТЕН

ПХЕНЬЯН. Хванхэ металлургия заводида янги, олтинчи мартен печи дастлабки пўлат эритмасини берди. Бу — корейс металлурглари ва бинокорларининг катта ғалабасидир.

Хванхэ металлургия заводи — Корея Халқ Демократик Республикасида энг йирик корхоналардан биридир. Бу завод бутун мамлакат миқёсидаги пўлатнинг 50 процентини, чўяннинг 45 процентини, прокатнинг 35 процентини ишлаб чиқармоқда.

ФАБРИКА ИШГА ТУШИРИЛДИ

БЕЛГРАД. Сараевода «Стандарт» янги мебель фабрикаси ишга туширилди. Мамлакатда энг йирик фабрикалардан бири бўлган бу корхонада ишлаб чиқариш процесси тўла механизациялаштирилган.

Бу йил «Стандарт» коллективи 24 мингта мебель гарнитурасини беради. Бу маҳсулотнинг анча қисми Совет Иттифоқига ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатларга экспорт қилиш учун мўлжаллангандир.

ҚАНД ПИШИРИШ МАВСУМИ ТУГАЛЛАНМОҚДА

ПЕКИН. Хитойда қанд пишириш мавсуми тугалланмоқда. Гуандундаги ва Гуанси-Чжуан автоном районидаги қанд заводлари бундан аввалги мавсумдагига нисбатан мамлакатга 150 минг тонна кўп қанд-шакар бердилар.

Хитой Халқ Республикасида шакар қамиш етиштирувчи муҳим район бўлган Фуцзяндаги қанд заводларининг коллективлари биринчи кварталда 140 минг тоннадан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқардилар. Ҳозир бу вилоятда шакар қамишни қайта ишлайдиган 57 завод ва 200 га яқин ҳунармандчилик корхонаси ишлаб турибди.

(ТАСС).

Конго Республикаси (пойтахти Браззавиль). Суратда: Браззавиль дарё портида.

С. Преображенский фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

УМУМХИТОЙ ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ МАЖЛИСИ ДОИМИЙ КОМИТЕТИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

ПЕКИН, 20 апрель. (ТАСС). Хитой Халқ Республикаси Умумхитой халқ вакиллари мажлисининг доимий комитети ўзининг бугунги мажлисида қабул қилган резолюциясида бундай дейилади. «Америка империализмига қарши одилона ватанпарварлик кураши олиб бораётган Вьетнам халқини қатъий равишда ва ҳеч сўзсиз қўллаб-қувватламоқ учун Хитой бундан буён ҳам қўлидан келган ҳамма чораларни кўради». Бу резолюция Вьетнам Демократик Республикаси миллат мажлисининг яқинда бўлиб ўтган сессияси ҳамма мамлакатларнинг парламентлари г а юборган мурожаатига жавобан қабул қилинди.

Доимий комитет Хитойнинг бутун халқини «Америка империализмининг агрессив уруши янада кенгайтирила берган тақдирда Америка агрессорларини ҳайдаб чиқармоқ учун Вьетнам халқи билан бирга жанг қилиш мақсадида Хитой Вьетнам халқига ўз одамларини юбориш лозим бўлиб қолса, бунга яхши шай бўлиб туришга» чақиради.

Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессия тўхтатилсин

ХАНОЙ, 20 апрель. (ТАСС). Америка авиацияси 18 ва 19 апрелда Вьетнам Демократик Республикасига янги ҳужумлар қилганлиги муносабати билан Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик мактуби йўллади.

Америка империалистлари, дейилади мактубда, Вьетнамдаги агрессив урушни кучайтириш ва кенгайтириш йўлида тобора оллинга бормоқдалар. Америка авиациясининг қароқчилик билан қилаётган ҳужумлари Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ва территориясига очиқдан-очиқ қилинаётган ҳамладир.

Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси, дейилади мактубда, бу жиддий иғвогарликларга қарши қатъий норозилик билдиради ва АҚШ Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессияни дарҳол тўхтатсин. Америка қўшинларининг ҳаммасини ва ўз малайларининг ҳамма қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетсин ва Вьетнамга доир 1954 йилги Женева битимларини қатъий бажарсин, деб талаб қилади.

ЯНА БОСҚИНЧИЛИК ҲУЖУМИ

НЬЮ-ЙОРК, 21 апрель. (ТАСС). Америка ҳарбий денгиз кучларининг 7-флотидаги «Мидуэй» авианосига жойлашган беш самолёти кеча бешта қирувчи самолёт билан бирга келиб, Вьетнам Демократик Республикаси территориясига яна босқинчилик билан ҳужум қилди. Ассошиэйтед пресс мухбирининг Сайгондан юборган хабарида айтилишича, Америка самолётларидан бири уриб туширилган.

ОҚ УЙ ОЛДИДА НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

ВАШИНГТОН. Американинг Вьетнамдаги қуролли интервенциясига қарши шанба куни Вашингтонда бўлиб ўтган оммавий намойишнинг қатнашчиларидан бир групаси, бизни президент Жонсон қабул қилмагунча, Оқ уй олдида пикет ташкил қила берамиз, деган қарорга келди.

Намойишчилар 20 апрелда арзномани президент Жонсонга топширмоқчи бўлишди. Бу арзномада Вьетнамдаги уруш дарҳол тўхтатилсин, деб талаб қилинган эди. Бироқ, улар АҚШ президенти билан учрашишга ҳар қанча уринган бўлсалар ҳам натижа чиқара олмадилар.

Пикетчилар Оқ уйнинг соқчиларига мурожаат қилиб, «президент билан учрашмоқчи бўлганимизни унга айтиб қўйинг» дейишди.

Оқ уй махфий хизмат бошқармасининг агенти Браун «бу илтимосингизни президентга айтдик» деб жавоб берди.

Намойишчилар «бизни қабул қилгунча кутиб тура берамиз» дейишди.

«Сизлар жуда узоқ кутиб қолсангиз керак» деди Браун.

Икки ўртадаги бу гап бирдан узилиб қолди. Полиция машиналари етиб келди. Полициячилар намойиш қатнашчиларини қамоққа олиб машинага тиқиштириб олиб кетишди. Улар «тартибни бузишда» айбланадилар.

(ТАСС).

ГИМНАСТИКАЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Тошкент Армия спорт клубида Марказий «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг эркак ва хотин-қизлар командалари спорт гимнастикаси бўйича мусобақалашдилар.

Бунга Москва, Ленинград, РСФСР, Украина, Белоруссия, Грузия, Озарбайжон, Қозоғистон ва Арманистон спорт мастерларидан 160 дан ортиқ киши қатнашди.

Тўрт кун давом этган бу кўрашда умум команда биринчилигини Россия Федерацияси гимнастикачилари, иккинчи ўринни украиналиклар олди. Москва гимнастикачиларига учинчи ўрин берилди.

Хотин-қиз спортчиларининг шахсий биринчилиги мусобақасида украиналик спорт мастери Татьяна Паламарчук мусобақанинг абсолют чемпиони бўлиб қолди. Эркаклар орасида абсолют чемпион унвони Россия Федерациясининг вакили Геннадий Панферовга берилди. Мусобақага қатнашган ўнта команда орасида Ўзбекистоннинг «Буревестник» командаси саккизинчи ўринни олди. Хотин-қизлар командаси эса энг паст кўрсаткичга эга бўлиб, энг охирги ўринда қолди. Т. Паламарчук айрим гимнастика снарядлари бўйича ҳам чемпион унвонига эга бўлди. Эркаклар орасида грузиялик спорт мастерлари Кандит Геловани, Реват Кочахидзе ва Семен Схиртладзелар чемпион номини олишга муяссар бўлдилар.

Мусобақа ғолиблари марказий «Буревестник» составига киритилди. Энди улар бўлажак мусобақаларга қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

В. БЕЗУГЛИЙ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

22 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ленин, партия ва Ватан ҳақида қўшиқлар, 9.30 — Симфоник куйлар, 9.50 — «В. И. Ленин ғояларининг тантанаси» (тож.), 10.10 — Концерт, 10.30 — Охундийнинг «Ленин Мирзачўлда» деган поэмаси (рус.), 10.50 — Реклама ва эълонлар, 11.45 — «Ленин номини дилга жо қилиб» (рус.), 13.40 — Қўшиқлар (рус.), 16.15 — «Ўзбекистон композиторлари ижодида В. И. Ленин образи», 18.00 — «Алангали йиллар қиссаси», 18.30 — Концерт, 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш олиб эшиттирилади (Москва).

Телевидение

22 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Хат** (болалар учун), 18.35 — **Ленининг иш куни** (телевизион бадиий фильм). 19.55 — **В. И. Ленин туғилган куннинг 95 йиллигига бағишланган концерт,** концертдан сўнг — **Ленин билан бамаслаҳат, Ильич ватанида** (ҳужжатли фильмлар).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/IV да **Шаҳризода, Штраусиана, Болеро.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IV да **Сарвқомат дилбарим.** 23/IV да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IV да **Гули сиёҳ,** 23/IV да **Тошболта ошиқ.**

Кино

Тонгда қатл этилганлар — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (1-залда). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ИСКРА» (кеч соат 7 дан), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Узоқ эллар — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 11-45 минут ва кундуз 1 яримда), «ХИВА» (кеч 8 яримда).

Революция номи билан — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 да), «МИР» (кундуз 4 да).

Улар биринчилардан эди — НАВОИЙ номли (қишки — эрталаб соат 10 ва кундуз 3-20 минутда, ёзги — кеч 8 да).

Ватанга совға (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли, СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6 да), «ЮЛДУЗ» (кундуз 5, кеч 7 ва 9 да).

Мозор орқали — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Синов муддати — «ИСКРА» (кеч соат 7 гача), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч 8 яримда).

Ёқут кўзли билагузук — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 4, кеч 6, 8 ва 9-45 минутда).

ЧК ходими — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 5 ва кеч 10-40 минутда).

Яков Свердлов — «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, кеч 8 ва 10 да).

Йиғи — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 3-15 минутдан).

Биринчи кун — «МОСКВА» (кундуз соат 2 да).

Аср бошларида — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 11 ва кеч 10 да).

Кўк дафтар — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

Обком секретари — «САЛЮТ» (кеч соат 8 яримда).

Ульяновлар оиласи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

Ленининг уч баҳори

НОМЛИ ЯНГИ. ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.

Сценарий автори ва режиссёр — **Л. Кристи.**

Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси ишлаган.

2 майгача

Тошкент Округ офицерлар уйида

«СССР ВА БОШҚА СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР ВАҚТЛИ МАТБУОТИ»ГА бағишланган

ВИСТАВКА ОЧИЛДИ

Виставкада Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг 1000 номдан ошиқ газета ва журналлари намойиш қилинади.

Виставкани кўргани келган ўртоқлар фан, техника, халқ хўжалиги, маданият ва санъатнинг турли соҳасига доир нашрлар билан танишишлари мумкин.

Виставка (дам олиш куни — душанбадан бошқа) ҳар куни кундуз соат 12 дан кеч 7 гача очиқ бўлади.

Виставкага ҳамма кириши мумкин.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27293. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64543 № В. 93. Р. 01847.